

Brüsszel, 2018.5.30.
COM(2018) 382 final

2018/0206 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+)

{SEC(2018) 273 final} - {SWD(2018) 289 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Sorsfordulóhoz érkezett Európa, mert az elkövetkező évtizedekben az fogja meghatározni a jelentőségét és a sikerét, hogy versenyképes tud-e maradni a globális gazdaságban, és biztosítani tudja-e a magas színvonalú foglalkoztatást, oktatást és képzést, egészségügyet, társadalmi befogadást és aktív társadalmi szerepvállalást. Európa jövőbeli versenyképességéhez, összetartó erejéhez és rugalmasságához az emberekre kell áldoznia még ma: az oktatásra és képzésre, a készségekre, a kreativitásra, a vállalkozásalapítási és innovációs képességekre, illetve az egészségügyre.

Ezenkívül továbbra is vannak komoly megoldatlan problémák. A javulás ellenére a munkanélküliség és a tartósan nagy arányú szegénység továbbra is az egész Unió kiemelt ügye. A szociális és foglalkoztatási ügyek az Unió polgárait elsődlegesen érintő kérdések közé tartoznak – ezen a területen a legnagyobbak az elvárások az Unióval szemben. Az Unió megoldandó további problémái az alábbi területeket érintik:

- készségszintbeli hiányosságok,
- az aktív munkaerőpiaci intézkedés és az oktatási rendszerek gyenge teljesítménye,
- az új technológiákból, például az automatizálásból és a vele társuló új munkavégzési formákból adódó kihívások,
- a marginalizálódott csoportok, például a romák társadalmi kirekesztése,
- és az alacsony munkavállalói mobilitás.

E problémák megoldásához szakpolitikai kezdeményezésekre és célzott támogató intézkedésekre is szükség van.

Az európai polgároknak az Unió szociális vonatkozásának erősítésére vonatkozó kérésére adott válaszul 2017. november 17-én az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közösen kihirdette a szociális jogok európai pillérét. Most arra van szükség, hogy az európai intézmények és a tagállamok közös munkával megvalósítsák a pillérben rögzített alapelveket és jogokat.

2018. május 2-án a Bizottság javaslatot fogadott el a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretre¹. A javaslat a jelenlegi társadalmi és gazdasági helyzetből indul ki, és konkrét választ ad az európai közvélemény azon igényére, hogy Európa legyen társadalmilag érzékenyebb, és az Unió többet áldozzon az európai emberekre.

Ilyen összefüggésben szerepel ebben a javaslatban az Európai Szociális Alap+ (ESZA+), mint a szociális beruházások, illetve a szociális jogok európai pillérének végrehajtását szolgáló legfontosabb eszköz. Az ESZA+ összevonja a következő alapokat és programokat:

- Európai Szociális Alap (ESZA), illetve ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK);
- a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap (FEAD);

¹ Forrás: COM(2018) 322 final, 2018.5.2.

- a foglalkoztatási és szociális innováció program (EaSI) és
- az egészségügyre vonatkozó uniós cselekvési program (egészségügyi program).

A fenti alapok összevonásának hármas célja van:

- A programozás és a végrehajtás egységesebb szemléletének kialakításával az összhang és a szinergia erősítése az embereknek fontos támogatást nyújtó és az életszínvonalukat javítani hivatott, egymást kiegészítő uniós eszközök között.
- A rugalmasság növelése és az alapok számára a lehetőség megteremtése, hogy megfelelhessenek a gazdasági kormányzás ciklusában feltárt kihívásoknak, valamint az uniós szintű kiemelt feladatoknak.
- Az alapok programozásának és irányításának egyszerűsítése, ezáltal pedig a hatóságok és a kedvezményezettek adminisztratív terheinek csökkentése.

Az ESZA+ elősegíti ezért a szociálisan tudatos Európa kialakítását, és hozzájárul a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz az EUMSZ 174. cikkével összhangban, ami szükséges feltétele annak, hogy stabil és életképes gazdasági és politikai szövetségként megfelelően működhessen az Unió.

Ez a keretjavaslat az alkalmazás kezdőnapját 2021. január 1-jében rögzíti, az előterjesztés pedig 27 tagállamból álló Unióra szól. Ez utóbbi összhangban áll azzal, hogy az Egyesült Királyság a Maastrichti Szerződés 50. cikke alapján bejelentette az Európai Unióból és az Euratómból történő kilépésére irányuló szándékát, amely bejelentést az Európai Tanács 2017. március 29-én kapta meg.

• **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

Az ESZA+ azokat a szakpolitikákat és kiemelt feladatokat támogatja, amelyek a teljes foglalkoztatás megteremtésének elősegítését, a munkahelyi színvonal és termelékenység erősítését, az Unión belül a munkavállalók földrajzi és foglalkozási mobilitásának növelését, az oktatási és képzési rendszerek javítását, illetve a társadalmi befogadás és az egészségügy elősegítését célozzák.

Az ESZA+ rendeletet azt a szakpolitikai célkitűzést tartja szem előtt, hogy elősegítse egy jobban teljesítő és rugalmas „szociális Európa” megteremtését, valamint a szociális jogok európai pillérének, illetve az európai gazdasági kormányzás eljárása által támogatott szociális és foglalkoztatási prioritások megvalósítását. Az ESZA+ hozzá fog járulni az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 121. cikkével és 148. cikke (4) bekezdésével összhangban elfogadott integrált iránymutatások és az európai szemeszter keretében elfogadott megfelelő országspecifikus ajánlások megvalósításához, és támogatni fogja az intelligens, befogadó és fenntartható növekedés 2030-ig szóló általános célkitűzését (az ENSZ fenntartható fejlesztési céljait²) és a felfelé irányuló konvergenciát. Ezenkívül az ESZA+ segíteni fogja a foglalkoztatási lehetőségek javítását, az élet- és egészségszínvonal növelését, illetve segíteni fogja a munkavállalók mobilitását és az EUMSZ-ban, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában meghatározott gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Az ESZA+ célja továbbá, hogy hozzájáruljon az európai készségfejlesztési programhoz és a harmadik országbeli állampolgárok integrációjához.

² Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 2015. szeptember 25-én elfogadott határozata, http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

Az egyik strukturális alapként a megosztott irányítású ESZA+ minimális részarányának és összegének meghatározása biztosítani fogja, hogy a fentiekben ismertetett uniós prioritások megfelelően tükröződjének a közvetlenül az uniós polgárokat érintő beruházások volumenében.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

Az ESZA+ célja az, hogy javítsa a humántőke-fejlesztéseket finanszírozó többi alappal a szinergiát és az összhangot. Az ESZA+ programnak biztosítania kell a kiegészítő jelleget és a szinergiát különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alappal, a Kohéziós Alappal, az Európai Tengerügyi és Halászati Alappal, az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alappal, az Erasmus programmal és az Európai Szolidaritási Testülettel, a Menekültügyi és Migrációs Alappal (MMA), illetve a Horizont Európa programmal és a Digitális Európa programmal, a reformtámogató programmal, beleértve a reformösztönző eszközt is.

Az ESZA+ és az EGAA a továbbiakban is kiegészíti egymást, mivel az ESZA+ folytatja a megelőző és előrejelző intézkedések támogatását, míg az EGAA szükséghelyzeti válaszalap marad a TPK mellett.

Az ESZA+ és az Erasmus hasonló területeken működik, mégpedig az ipari szektorok továbbképzési igényeinek kielégítése érdekében segíti az emberek új készségeinek elsajátítását³, a digitális készségek, illetve az oktatás és a képzés színvonalának javítását, ezért erősíteni kell majd az együttműködést az ESZA+ és az Erasmus között. Az együttműködés pontos jellegét az ESZA+ és az Erasmus munkaprogramjai és programútmutatói fejtik ki részletesebben, megteremtve ezáltal a hatékony és eredményes szinergiát.

Az ESZA+ folytatni fogja a harmadik országbeli állampolgárok közép- és hosszú távú integrációját is az MMA-t kiegészítve, amely a rövid távú igényeket fogja kielégíteni.

Az ESZA+ megosztott irányítású ága továbbra is a kohéziós politika keretébe fog tartozni, és elsősorban a közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) fogja szabályozni. Ennek megfelelően ugyanazok az irányítási, programozási, nyomonkövetési, ellenőrzési stb. szabályok fognak vonatkozni rá, mint a legtöbb másik megosztott irányítású alapra. A tagállamokban folyó programokban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) megvalósuló finanszírozást és az ESZA+-finanszírozást továbbra is össze lehet vonni a több alapból finanszírozott programokon keresztül.

Az egészségügyi ág tekintetében egy megfelelő irányítási struktúra stratégiai iránymutatás biztosításával és intézkedések véleményezésével fogja támogatni és végrehajtani az ág feladatait. Segítséget fog nyújtani továbbá a kiegészítő támogatási ágak, így a kutatás, a digitális piac, a regionális és kohéziós alapok és mások összehangolásához is.

A 2021–2027 közötti többéves pénzügyi keretre vonatkozó bizottsági javaslat valamennyi uniós program számára törekvőbb célt határozott meg az éghajlati szempontok érvényesítésénél azzal, hogy végső célként az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzésekre fordított uniós kiadásokat 25 %-ban határozta meg. Az Unió éghajlatváltozás-jelző rendszere megfelelő szintre lebontva fogja nyomon követni azt, hogy a program mennyiben járul hozzá a végső cél eléréséhez, beleértve precízebb módszerek alkalmazását is, ahol vannak ilyenek. Az éves költségvetési tervezet keretében a Bizottság ezután is minden évben előterjeszti a kötelezettségvállalási előirányzatokra vonatkozó tájékoztatást.

³ Az európai készségfejlesztési program legfontosabb fellépésével, a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés tervével összhangban.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos célkitűzések előmozdítása vonatkozásában a program lehetőségeinek maximális kihasználását támogatandó, a Bizottság a program előkészítési, végrehajtási, felülvizsgálati és értékelési eljárásában mindenkor a megfelelő fellépések meghatározására fog törekedni.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

• Jogalap

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) IX. címe (foglalkoztatás), X. címe (szociálpolitika) és XIV. címe (népegészségügy) és különösen annak 46., 149., 153., 162.–166., 168., 174., 175. és 349. cikke biztosítja a javaslattal érintett intézkedések jogi keretét.

Az ESZA+ programnak három ága van. Az első ág feladatainak végrehajtása megosztott irányítással történik, és az EUMSZ 162. és 164. cikke alapján a (volt) ESZA területeit, illetve az EUMSZ 175. cikke (3) bekezdése értelmében a leginkább rászoruló személyeknek nyújtott alapvető anyagi támogatást érinti. A közvetlen és közvetett irányítással végrehajtott második ág a foglalkoztatást és szociális innovációt (EaSI) ösztönző fellépéseket érinti az EUMSZ 175. cikkének (3) bekezdése alapján. A közvetlen irányítással végrehajtott harmadik ág az emberi egészség védelmére és fejlesztésére irányuló fellépéseket érinti az EUMSZ 168. cikke alapján.

E javaslat meghatározza az ESZA+ általános célkitűzéseit és a támogatás egyedi célkitűzésekben megfogalmazott hatókörét. Megállapítja a három ágra alkalmazandó közös rendelkezéseket, illetve az egyes ágakra vonatkozó egyedi rendelkezéseket.

Ezenkívül a koordináció javítása, illetve a megosztott irányítás keretében nyújtott támogatások végrehajtásának összehangolása érdekében 2018. május 29-én a Bizottság elfogadta a „közös rendelkezésekre” vonatkozó rendeletjavaslatot, amelynek a legfontosabb célja a szakpolitika végrehajtásának egyszerűsítése. Az ESZA+ megosztott irányítású ágát érintik ezek a közös rendelkezések.

A megosztott irányítás alá tartozó különböző alapok egymást kiegészítő célkitűzéseket valósítanak meg, és közös az irányítási módjuk, ezért a(z) [a közös rendelkezéseket megállapító rendelet] (EU) rendelet több közös általános célkitűzést és általános elvet is meghatároz, ilyen például a partnerség és a többszintű kormányzás. Az említett rendelet a stratégiai tervezés és programozás közös elemeit is tartalmazza, beleértve az egyes tagállamokkal megkötendő partnerségi megállapodásra vonatkozó rendelkezéseket, meghatározza továbbá az alapok teljesítményközpontúságának egységes megközelítését. Ennek megfelelően tartalmazza az előfeltételeket, a teljesítmény-felülvizsgálatot, valamint a nyomon követésre, a beszámolásra és az értékelésre vonatkozó rendelkezéseket. Rögzíti továbbá a támogathatósági szabályokra vonatkozó közös feltételeket, és meghatározza a finanszírozási eszközökre, az InvestEU Alap közösségvezérelt helyi fejlesztésének és pénzügyi irányításának igénybevételére vonatkozó különleges előírásokat. Egyes irányítási és ellenőrzési intézkedések minden alapra vonatkoznak.

• Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)

A szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikai, illetve a közegészségügy területén az Uniónak lehet a tagállamokkal megosztott hatásköre (EUMSZ 4. cikk), hatáskörébe tartozhat olyan rendelkezések meghatározása, amelyek keretében a tagállamok kötelesek összehangolni a fellépéseiket (EUMSZ 5. cikk), vagy hatáskörébe tartozhat a tagállamok fellépéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő fellépések végrehajtása (EUMSZ 6. cikk).

Az ESZA+ megosztott irányítású ága a szubszidiaritás elvére épül. A megosztott irányítás értelmében a Bizottság a stratégiai programozás és a végrehajtás feladatát az Unió tagállamaira és régióira ruházza át. Ezenkívül az Unió fellépését a Szerződésekben megállapított célkitűzések eléréséhez szükséges mértékre korlátozza. A megosztott irányítás célja annak biztosítása, hogy a polgárokhoz minél közelebb szülessenek meg a döntések, illetve, hogy a nemzeti, regionális vagy helyi szintű lehetőségek és sajátosságok figyelembevételével indokoltak legyenek az uniós szintű fellépések. A megosztott irányítás közelebb viszi Európát a polgárokhoz, és a helyi igényeket összekapcsolja az európai célkitűzésekkel⁴. Ezenkívül növeli az uniós célkitűzések felvállalását is, mivel a tagállamoknak és a Bizottságnak a döntéshozatal tekintetében közös hatáskörük és felelősségük van.

A szubszidiaritás elvére épül a közvetlen és közvetett irányítás két ága is. Az EaSI-ág azokkal az innovatív vonatkozású projektekkel foglalkozik, amelyek egyértelműen uniós hozzáadott értéket biztosítanak. Ez azt jelenti, hogy a kritikus tömeg elérése és az adminisztratív terhek csökkentése szempontjából az uniós fellépések hatékonyabbak, mintha nemzeti, regionális vagy helyi szinten hajtják végre őket. Az egészségügyi ág elismeri az egészségügyi uniós vonatkozását, és kiegészíti, illetve támogatja a tagállamok egészségpolitikáját, miközben az EUMSZ 168. cikkének megfelelően elismeri a területen fennálló illetékességüket.

- **Arányosság**

Az arányosság elvének megfelelően ez a javaslat nem lépi túl a célok eléréséhez szükséges mértéket. A javaslat megtételénél az arányosság elvét tartotta szem előtt a Bizottság, mivel az esb-alapok kedvezményezettjeit érintő egyszerűsítéseket nyomon követő magas szintű munkacsoport ajánlásaival összhangban további egyszerűsítéseket javasol⁵. A javaslat arányos, mivel általánosította és egységes szerkezetbe foglalta a szabályokat, illetve összevonja az alapokat, ezzel pedig csökkennek az érdekelt felek terhei. Az Unióra és a nemzeti hatóságokra csak akkora adminisztratív teher nehezedik, amekkora ahhoz szükséges, hogy a Bizottság az uniós költségvetés végrehajtásával járó felelősségét gyakorolhassa.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javasolt aktus: az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Szociális Alap+ létrehozásáról.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**
 - ***Európai Szociális Alap (ESZA)***

⁴ Az esb-alapok kedvezményezettjeit érintő egyszerűsítéseket nyomon követő magas szintű szakértői munkacsoport (2017) „A magas szintű munkacsoport legfontosabb egyszerűsítési ajánlásai a 2020 utáni kohéziós politikára” című kiadványa a következő címen tekinthető meg: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020.

⁵ Ugyanott.

Pozitívumok: Az ESZA 2000–2006 közötti⁶, illetve 2007–2013 közötti időszakának utólagos értékelései⁷ elismerik, hogy a beruházások helyesek, hatékonyak és eredményesek voltak. Az alap sikeres volt annyiban, hogy nagyon sok uniós polgárhoz eljutott, különösen azokhoz, akiknek a legnagyobb szükségük volt támogatásra. Erre azért került sor, mert az ESZA jelentős pénzügyi forrásokat biztosított arra, hogy kezelje a tagállamok foglalkoztatási és szociális problémáit, és kiterjessze a meglévő fellépéseket olyan szakpolitikai területek vagy csoportok támogatására is, amelyeknek nem jutott volna egyébként támogatás. Az ESZA ezenkívül olyan helyi/regionális újításokat is támogatott, amelyek aztán nemzeti szinten is elterjedtek. 2014 és 2020 között a világosabb egyedi célkitűzéseknek, az egységesebben definiált mutatóknak, illetve a realisabb alapforgatókönyveknek és céloknak köszönhetően megbízhatóbb lett a programok beavatkozási szempontrendszere.

Negatívumok:

- *A szakpolitika összehangoltsága:* bár a 2014–2020 közötti programozási időszakban jelentősen javult az alap és az európai szemeszter közötti kapcsolat⁸, most sem optimális.
- *Programozás:* a tapasztalatok azt mutatják, hogy 2014–2020 között javult az eredményközpontúság, a teljesítmény-keretrendszer azonban nem bizonyult kellően ösztönzőnek a tagállamok számára. A programkövetelményeket bíralták amiatt, hogy adminisztratív szempontból megerősítőek⁹.
- *Programvégrehajtás:* a tanulmányokból kiderül, hogy bizonyos előrelépés ellenére az ESZA irányítása és végrehajtása továbbra is túl bonyolult. A 2014–2020 közötti időszakban tapasztalható javulás ellenére a bemenet alapú szempontrendszerről az eredmény alapúra történő átállás nem valósult meg teljesen.
- ***Ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés (IFK)***

Pozitívumok: Az IFK növelte az ifjúsági foglalkoztatáspolitikai nyilvánosságát, és ifjúsági garancia programok létrehozása és végrehajtása formájában számos tagállamban szakpolitikai változásokat indított el. A tagállamok arról számolnak be, hogy az IFK nagyon fontos saját országukban a foglalkoztatáspolitikai alkalmazási köre és megtervezése szempontjából.

Negatívumok: a főbb problémák a pénzügyi irányítást (a finanszírozásnak két forrása van: az IFK egyedi támogatása, illetve az ESZA) és a kapcsolódó beszámolási követelményeket érintik. A kedvezményezettek és a végrehajtó hatóságok ezekről az elemekről azt gondolják, hogy növelik az adminisztratív terhet¹⁰.

- ***A leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap (FEAD)***

⁶ <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=6470&langId=en>

⁷ A 2007–2013 közötti ESZA-programok utólagos értékelése, bizottsági szolgálati munkadokumentum (SWD(2016)452 final, 2016.12.12.)

⁸ Az országspecifikus ajánlások és a tagállamokban folyó strukturális reformok végrehajtására felhasznált esb-alapok támogatásairól készült tanulmány.

⁹ A magas szintű munkacsoport egyszerűsítésre vonatkozó végső következtetései és ajánlásai a 2020 utáni időszakra, 12.–13. o., http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/newsroom/pdf/simplification_proposals.pdf.

¹⁰ A humántőke-beruházások hatásvizsgálatának háttér tanulmánya, Európai Bizottság (jelenleg folyik).

Pozitívumok: az érdekelt felekkel folytatott konzultációk eredményeit is beleértve¹¹, a FEAD félidős értékelésének előzetes eredményei azt mutatják, hogy az élelmiszereket, anyagi támogatásokat és társadalmi befogadást érintő, általa támogatott intézkedések számítanak a társadalom leginkább rászoruló tagjai, különösen azok számára, akik egyébként a központi szociális támogatásból kimaradnának, vagy akiknek azonnali támogatásra van szükségük.

Negatívumok: az Unió keretszabályozása és annak értelmezése vagy nemzeti követelményei nehézségeket okozhatnak az alap feladatainak végrehajtásában. A nehézségek közé tartoznak a program induló szakaszában tapasztalható késedelmek és az adminisztratív akadályok, amelyek leginkább a nemzeti közbeszerzési politikákkal és a kapcsolódó követelményekkel, például nyomon követés céljából a műveletekre és a végfelhasználókra vonatkozó adatok/információk rögzítésével, illetve a terjedelmes és elhúzódó eljárásokkal kapcsolatosak.

– *A foglalkoztatási és szociális innováció európai uniós programja (EaSI)*

Pozitívumok: a félidős értékelés azt mutatja, hogy 2014–2016 között az EaSI program hatékonyan és eredményesen segítette az uniós szakpolitikák társadalmi befogadás és szegénység csökkentése területét érintő bemeneteinek jobb megismerését. Az értékelésből az is kiderül, hogy az EaSI program javította a határokon átnyúló munkavállalási lehetőségek ismertségét, és hozzájárult az innovatív intézkedések gyors kipróbálásához és végrehajtásához, növelte továbbá a mikrofinanszírozási hitelek hozzáférhetőségét és a vállalkozói lét támogatását. Az EaSI szakpolitikai változásokat is előmozdított az összehasonlító és analitikai tudás terjesztésével, kapacitásépítéssel, egymástól való tanulással és párbeszéddel, valamint azzal, hogy a különböző érdekelt felek számára lehetővé tette a szociál-gazdaságpolitika befolyásolását és végrehajtását.

Negatívumok: még többet lehetne tenni az EaSI jelentőségének és hatásának javítása érdekében. A PROGRESS ágnak javítania kell a szociálpolitikai kísérletek megvalósítására irányuló erőfeszítéseket azáltal, hogy felülvizsgálja a projektek értékelésére és kiválasztására vonatkozó eljárásokat, és megteremti a feltételeket ezek kiterjesztéséhez. Az EURES esetében az adminisztratív terheket csökkentő intézkedésekkel párosuló hosszabb végrehajtási időszak lehetővé teheti, hogy az érdekelt felek megfelelően kidolgozzák, végrehajtsák, mérjék a projektek eredményességét, és biztosítsák a fenntarthatóságukat.

– *Egészségügyi program*

Pozitívumok: a félidős értékelés megerősítette, hogy uniós hozzáadott értéke volt a fellépéseknek – mégpedig olyan formában, hogy a tagállamok jobban tudták kezelni a határokon átnyúló egészségügyi veszélyeket –, a rák-, a HIV/AIDS és a tuberkulózis megelőzésére vonatkozó szakmai iránymutatásoknak és ajánlásoknak, a gyógyszerekre és orvostechnikai eszközökre vonatkozó uniós egészségügyi jogalkotásnak, illetve az e-egészségügyi hálózat (eHealth) keretében folyó tevékenységeknek, valamint az egészségügyi technológiaértékelésnek. Az értékelés elismerte az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzéseket megfékező és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem összehangolt munkáját megteremtő eszközök, illetve az együttes fellépések keretében a betegségek megelőzésére és kezelésére vonatkozó bevált módszerek feltárása és átadása érdekében folyó széles körű gyakorlati munka hozzáadott értékét is. Elismerte továbbá az interoperábilis és

¹¹ A FEAD félidős értékelése céljából lefolytatott nyilvános konzultáció, 2018. január, megtekinthető a következő címen: <https://publications.europa.eu/s/fo2y>.

szabványos egészségügyi adatok határokon átnyúló cseréjét erősítő fellépések, valamint az e célból felállítandó uniós szintű digitális infrastruktúrák pozitív szerepét.

Negatívumok: nem jogalkotási területeken, ahol inkább nyílt végű vagy tágabb értelemben meghatározott fellépések lehetnek, a félidős értékelés azt derítette ki, hogy ezeknél a fellépéseknél fennáll a kevésbé összeszedettség veszélye. A hozzáadott érték kritériumát tovább lehet még javítani a következő három kulcsterületre koncentrálni: a határokon átnyúló egészségügyi veszélyek kezelése, a méretgazdaságosság javítása, valamint a bevált módszerek cseréjének és végrehajtásának ösztönzése. Voltak még hiányosságok és elégtelenségek a végrehajtási adatok nyomon követésével kapcsolatban is, ami miatt a programirányítók számára nehezebb a program eredményeinek naprakész áttekintése.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A konzultációk az **érdekeltek felek feltérképezése** alapján folytak. Ez magába foglalta a szociálpolitika és a foglalkoztatáspolitikát, valamint az adott beruházás területén működő legfontosabb uniós szervezeteket és intézményeket – a kormányzat minden szintjén működő hatóságokat, a szociális partnereket, a civil társadalmi szervezeteket, a támogatások kedvezményezettjeit és végfelhasználóit, illetve a polgárokat az Unió egész területén. Az érdekelt felek kellő összetételének és számának biztosítása, illetve a vélemények összevetése érdekében az érdekelt felekkel folytatott konzultációnál **különböző módszerek és eszközök** alkalmazására került sor. A konzultációs tevékenységek közé tartozott a TPK keretében megtartott több nyilvános konzultáció, az ESZA utólagos értékelése, a FEAD félidős értékelése, illetve az EaSI fél éves értékelése. A konzultációban szerepeltek konferenciák és értekezletek az érdekelt felek részvételével, fókuszcsoporthoz, interjúk, célzott online konzultációk és állásfoglalások elemzése. Az érdekelt felekkel folytatott konzultációkra vonatkozó további információkat a hatásvizsgálat tartalmaz.

Az érdekelt felekkel folytatott konzultációkból az alábbi fontosabb következtetéseket lehetett levonni:

- Az **alapok hozzáadott értéke** az eredményes és hatékony közberuházások előmozdításához, az országok és régiók közötti tudáscsere egyszerűsítéséhez, a társadalmi integráció javításához és a befogadóbb Európa megteremtéséhez, a szakpolitikai kísérletek és az innováció támogatásához, a regionális egyenlőtlenségek csökkentéséhez, illetve a konvergencia előmozdításához kapcsolható. Az alapok a köz- és magánberuházásokra vonatkozó kohéziós politika multiplikátorhatásán keresztül is hozzáadott értéket teremtenek.
- Az alapok célkitűzéseinek sikeres megvalósítását akadályozó tényezőnek tekintik a bonyolult eljárásokat.
- Kérték a kedvezményezettek nehezedő **adminisztratív terhek egyszerűsítését és csökkentését**, beleértve a résztvevőktől történő adatgyűjtéssel szemben támasztott kevésbé megerőltető követelményeket is.
- Erősíteni kell a szociális vonatkozást.
- A különböző uniós alapokra vonatkozó szabályokat össze kell hangolni.
- Kérték az uniós eszközök közötti **szinergia erősítését, valamint a kettősségek és átfedések megszüntetését**. E cél elérésének legjobb módszereként az **alapok összevonását** jelölték meg, amennyiben az összevonással az uniós eszközöket is egyszerűsíteni lehet.

- A szakpolitikai anyagokban nagy érdeklődés mutatkozik az alapok és az **európai szemeszter** közötti kapcsolatok javítása iránt.
- Napjaink közegészségügyi problémáit csak **uniós szinten megvalósuló együttműködéssel lehet hatékonyan kezelni**. Hozzáadott értéket jelent, ha az Unió foglalkozik az olyan közös kihívásokkal, mint például az egészségi egyenlőtlenségek, a migráció, a népesség előregedése, a megbízhatóság, a kiváló színvonalú egészségügyi ellátás, az egészségügyi veszélyek kezelése, beleértve a nem átvihető betegségeket, a fertőző betegségeket, valamint az antimikrobiális rezisztenciát.

A következő pontok a megoldásra vonatkozó főbb javaslatokat foglalják össze az érdekelt felek visszajelzései alapján:

- Az embereket és szükségleteiket szolgáló beruházásokat finanszírozó eszközök között a szinergia erősítése és az átfedések megszüntetése érdekében az ESZA, az IFK, a FEAD, az EaSI és az egészségügyi program egy alapba lesz összevonva (ESZA+). Ezzel könnyebben tudnak majd a kedvezményezettek hozzáférni a támogatásokhoz, lehetőségük lesz arra, hogy a különböző típusú intézkedéseket egymás mellett alkalmazzák, és egyszerűsítsék a finanszírozás irányítását.
- A szociális vonatkozás erősítésével kapcsolatos kérésre adott válasz:
 - **Az ESZA+ támogatási hatóköre a szociális jogok európai pilléréhez igazodik.** A különböző eszközök ESZA+ alá vonásával lehetővé válik az, hogy a pillér elveinek megvalósítása érdekében csoportosítsák az erőforrásokat.
 - Az ESZA+ társadalmi befogadási vonatkozását erősíti majd **a FEAD és az ESZA integrálása**. Ezzel könnyebben lehet majd az élelmezési segélyek/anyagi támogatások nyújtását a társadalmi befogadás és az aktív intézkedések támogatásával egymás mellett alkalmazni.
 - **A nemzeti ESZA+-források legalább 25 %-a lesz elkülönítve** a társadalmi befogadás ösztönzésére és a szegénység elleni küzdelemre. Ezenkívül a tagállamoknak saját ESZA+-forrásaik legalább 2 %-át a leginkább rászoruló személyeket érintő intézkedésekre kell majd elkülöníteniük. Ez biztosítja azt, hogy a források egy minimális összege eljusson a legrászorultabbakhoz.
- A CPR-be több rendelkezés is bekerült annak érdekében, hogy egyszerűbb legyen az ESZA+-források felhasználása, csökkenjenek a kedvezményezettek nehezedő adminisztratív terhek, valamint az elért eredményekre kerüljön a hangsúly. Az ESZA+ rendelet ugyanakkor az anyagi nélkülözés elleni küzdelmet célzó intézkedésekről is rendelkezik annak érdekében, hogy teljesüljön **az érdekelt feleknek az ilyen típusú támogatásokkal szemben támasztott követelmények enyhítésére** és az adatgyűjtési és nyomonkövetési, valamint jelentéstételi követelmények egyszerűsítésére vonatkozó kérése.
- Az **európai szemeszter folyamatával való nagyobb összhang** biztosítása érdekében a nemzeti ESZA+-forrásokból megfelelő összegeket különítenek el az európai szemeszter eljárásában feltárt problémák megoldására.
- **A szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

A Bizottság különböző tanulmányokból összegyűjtött szakértői véleményekre, illetve az ESZA program végrehajtásával kapcsolatban a tagállamok által készített beszámolókra alapozta a döntéseit. A tanulmányokban különböző módszereket alkalmaztak, ezek közé

tartozik a szakirodalom áttekintése, célzott felmérések, interjúk, fókuszcsoportok és közgazdasági modellezés alkalmazása. A jelentések és a tanulmányok felsorolását a hatásvizsgálat tartalmazza. Az ESZA+ javaslat az alapok közötti szinergia és kiegészítő jelleg erősítésével, az uniós szakpolitikai prioritásokkal való kapcsolat erősítésével, egyben pedig a rugalmasság növelésével és számos, az adminisztratív terheket csökkentő intézkedés, így például az egyszerűsített költséglehetőségek és az egyszerűsített nyomonkövetési és jelentési követelmények beépítésével figyelembe veszi a tanulmányok ajánlásait.

• **Hatásvizsgálat**

E javaslatot hatásvizsgálat kíséri. A Szabályozói Ellenőrzési Testület meghallgatására 2018. április 25-én került sor, ahol fenntartások mellett pozitív vélemény alakult ki a hatásvizsgálatról¹². A következő táblázat összefoglalja az elhangzott főbb megjegyzéseket, valamint azt, hogy ezek alapján hogyan módosult a hatásvizsgálat.

A Szabályozói Ellenőrzési Testület észrevételei	A hatásvizsgálati jelentés változtatásai
(1) Nem világos a szakpolitikában a fellépések között felállított sorrend, különösen a szociális jogok európai pillére, valamint egy esetleges csökkentett finanszírozáshoz való alkalmazkodás esetében.	A szöveg pontosítja, hogy a finanszírozás esetleges csökkenésére a közigazgatási reform területén az ESZA+ hatókörének szűkítése, illetve a nemzeti társfinanszírozási arány növelése jelenti a megoldást.
(3) A jelentés nem eléggé támasztja alá azt, hogy a nyomonkövetési és értékelési rendszer megbízható, és időben szolgáltatja majd a szükséges információkat.	Az 5. bekezdésbe a nyomonkövetési és értékelési rendszerre vonatkozó további információk lettek beszúrva.
További észrevételek és kiigazítási igények	
(1) A levont tanulságoknak jobban kellene építeniük a közzétett értékelésekben megjelölt főbb általános és alapspecifikus problémákra és az előzetes értékelések eredményeire.	A közzétett értékelések, az előzetes értékelések eredményei és az érdekeltekkel folytatott konzultációk mindegyik alapján konkrét problémákat jelöltek meg. Az elemzésnél kiderült, hogy a TPK négy általános problémája szerint lehet őket csoportosítani, úgymint az alapok közötti kapcsolat és szinergia; szakpolitikai összhang és rugalmasság; egyszerűsítés; illetve teljesítmény- és eredményközpontúság, ezért mindegyik alapján megfogalmazódnak a horizontális TPK-problémák (2.1.2.2 szakasz).
(2) Pontosítani kell az alapok összevonásának fő indokát és az összevonáshoz kapcsolódó kockázatokat.	A szöveg kiegészítő magyarázatokat tartalmaz, amelyek ismertetik az érintett alapok összevonásának okát és azt, hogy miért maradt ki ebből az EGAA. Ezenkívül csökkenti az érdekelt felek által felvetett fő kockázatot – vagyis hogy az egyesített alap növelni fogja az adminisztratív terheket –, mivel a volt FEAD- és EaSI-típusú intézkedésekre továbbra is egyszerűbb szabályok fognak vonatkozni (4.1.1 szakasz).
(3) Az ESZA+ program alapforgatókönyvében	A Brexitet követő alapforgatókönyv bekerült a 2.1.1

¹²

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&language=en>

szerepelnie kell a Brexit hatásának.	szakasz szövegébe.
(4) Legyen átláthatóbb az ESZA+ által felállított fontossági sorrend. Pontosítani kell az ESZA+ szakpolitikai prioritásainak legfontosabb változásait, beleértve a szociális jogok európai pillérével való kapcsolatot. Ismertetni kell, hogy a pillér különböző területei közül az ESZA+ mindegyikre vagy csak néhányra fog kiterjedni, és hogyan. Jobban be kell mutatni, hogy milyen kapcsolat van a strukturális reformok és az európai szemeszter eljárása között.	A jelentés szövege tisztázza, hogy az összevont alap mint olyan nem változtat a finanszírozási eszköz prioritásain, aminek eredményeként összeadódnak a különböző alapok részben egymást fedő korábbi szakpolitikai prioritásai. Az ESZA+ a hatókörébe tartozó szociális jogok európai pillérének szakpolitikai prioritásait fogja támogatni. A szöveg tovább pontosítja, hogy a pillér mely jogai és elvei tartoznak majd az ESZA+ hatókörébe. A pontosított sorrendiség kérdéséről szól a 30–31. oldal.
(5) Tisztázandó, hogy az ESZA+ foglalkozik-e a közigazgatási reformmal, és ha igen, milyen mértékben. Utalni kell a más finanszírozási programokból (pl. strukturálisreform-támogató programból) a jövőben esetlegesen érkező támogatásról is.	A szöveg a közigazgatási reform vonatkozásában a lehetőségekhez mérten pontosítja az ESZA+ hatókörét tekintettel arra, hogy a strukturálisreform-támogató program hatóköre a hatásvizsgálat szövegezésének időpontjában még nem ismert.
(6) Meg kell jelölni az ESZA+ végrehajtási mechanizmusának legfontosabb változásait.	A végrehajtási mechanizmusokban javasolt változások különböző kérdéseket érintenek, ezért különböző természetűek. A programozás tekintetében például a legnagyobb változás az, hogy a programdokumentáció egyszerűsítésével össze kell hangolni a finanszírozási és a szakpolitikai eljárást. A végrehajtás tekintetében a legnagyobb változást az ESZA+ programra vonatkozó területi szabályok rugalmasabb alkalmazása, illetve a folyamatos feltételrendszer bekerülése (4. szakasz) jelenti.
(8) Pontosítani kell, hogy milyen kapcsolat van az ESZA+, az ERFA és az Erasmus+ között.	Az ESZA+, az ERFA és az Erasmus+ program összefüggéseit a jelentés szövegtörzse tartalmazza. További tájékoztatást tartalmaz a 4. melléklet.
(9) Be kell mutatni, hogy milyen megoldásokat ad a nyomkövetési rendszer a 2007–2013 közötti időszak során megfogalmazott kritikákra. Az értékelés tervezésének minden alap esetében féldős értékelést kell tartalmaznia. Be kell mutatni, hogy az érdekelt felek véleményét mennyire vették figyelembe.	A nyomon követést és értékelést illetően lásd Főbb észrevételek, 3. pont. Az érdekelt felek véleményét a jelentés szövegtörzse (1.2.2 szakasz) foglalja össze, a 2. melléklet pedig részletesebben is ismerteti – lásd különösen a 6.2 szakaszt –, amely bemutatja, hogy az érdekelt felek véleménye mennyiben lett figyelembe véve.

A hatásvizsgálat az uniós szinten nyújtott támogatások legjobb kihasználásának lehetőségeit, továbbá a különböző eszközök közötti szinergia javításának lehetőségeit is vizsgálta, elsősorban azzal a céllal, hogy a szociális jogok európai pillérének elvei jobban megvalósulhassanak. A megvizsgált lehetőségek a következők voltak:

1. lehetőség: az ESZA, az IFK, a FEAD, az EaSI és az egészség program összevonása.

- Az értékelések eredményei és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk alapján is ez volt a **legjobb választás**. Az irányító hatóságok véleménye szerint az alapok általános összefogása a szociálpolitika minden területén javíthatja a stratégiai beavatkozásokat. Erősítheti a rugalmasságot a beavatkozások megtervezésénél, és megkönnyítheti a szociális jogok európai pillérét jelentő alapelvek valóra váltását. A kedvezményezettek megerősítették, hogy a programok és a finanszírozott projektek közötti szinergia erősítésében vannak még kiaknázatlan lehetőségek.

2. lehetőség: az ESZA, az IFK, a FEAD, az EaSI, az egészség program és az EGAA összevonása

- Ez csak az alapok számának mesterséges csökkentését eredményezné. Az EGAA igen egyedi célkitűzései, szakpolitikai nyilvánossága és költségvetési rugalmassága veszne el, ha összevonná az ESZA+ programmal. A konzultációs eljárás során ezt az érdekelt felek is megerősítették¹³.

3. lehetőség: az alapok megosztott irányítás alá vonása (pl. az EaSI és az Unió egészségügyi programjának kihagyása, de az EGAA beépítése)

- Ez mint a globalizáció kedvezőtlen mellékhatásait csillapító uniós szintű szükséghelyzeti támogatási eszköz, az EGAA nagy fokú nyilvánosságának feláldozását jelentené, amivel elveszne az EaSI ESZA+ programmal való összevonásából nyerhető potenciális rugalmasság és szinergia.

4. lehetőség: a FEAD megtartása külön alapként, de az anyagi támogatás és a társadalmi befogadás bevonása a FEAD programokba.

- Ez nagyobb szinergiát tenne lehetővé az alapvető anyagi támogatásokat és a társadalmi befogadást érintő intézkedések különböző formái között – miközben a jelenlegi végrehajtási szabályokat is meg lehetne tartani –, nem biztosítana viszont megfelelő elválasztó vonalat az ESZA-típusú társadalmi befogadást érintő intézkedésektől.

5. lehetőség: valamennyi esb-alap összevonása

- Rontaná a szakpolitikai megvalósítási lehetőséget, mivel a végrehajtási szabályokat nem lehetne alkalmazni a támogatott szakpolitikák egyedi követelményeire. Nem növelné a szinergiát és az összefüggést más emberitőke-alapokkal.

• **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A közös rendelkezésekről szóló rendelet (amely egyformán vonatkozik a legtöbb megosztott irányítású szakpolitikai területre) a programozással, nyomon követéssel és értékeléssel kapcsolatos rendelkezések, az irányítás és az értékelés, a tájékoztatás és a kommunikáció, illetve a pénzügyi irányítás vonatkozásában közös és egyszerűsített szabályok alkalmazása révén biztosítani fogja az alap megosztott irányítású ágának egyszerűsítését. Lesznek olyan rendelkezései, amelyek az egyszerűsített költség lehetőségének, illetve az új, a költségekhez nem kötődő finanszírozás lehetőségének alkalmazását könnyítik meg. Egyszerűbb lesz az ellenőrzési megközelítés azzal, hogy inkább a kockázatalapú mintavételt és az „egységes ellenőrzés” elvének betartását fogja előtérbe helyezni. Világosabban meghatározza, hogy az irányítási és kontrollrendszerben a különböző szervezetek mi a feladata és a felelőssége. Nagyobb lesz a rugalmasság is, mivel kezdetben csak az első öt év programozása fog megtörténni. Az utolsó két év juttatásairól egy alapos és részletes felülvizsgálat alapján születik döntés, aminek a vége 2025-ben egy új programozás. Egyszerűbb és inkább stratégiai szemléletű lesz a programok tartalma.

¹³ Lásd a humántőke-beruházások hatásvizsgálatának háttér tanulmányát, A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága (jelenleg folyik): „Az EGAA irányításában részt vevő különböző érdekelt felek általában nem tartották célszerűnek az EGAA integrálását A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága alapjaiba.”

- **Alapjogok**

Az ESZA+ rendelet biztosítja az alapvető jogok tiszteletben tartását, és az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapelveket is betartja. A tagállamoknak e jogok és elvek tiszteletben tartásával kell alkalmazniuk ezt a rendeletet.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az ESZA+ számára a 2021–2027 közötti időszakra elkülönített költségvetési keret teljes összege (folyó áron) 101 milliárd EUR, ebből 100 milliárd EUR az ESF+ megosztott irányítású ága számára. Az ESZA+ közvetlen irányítású ágának pénzügyi keretösszege folyó áron 1174 millió EUR, ebből 761 millió EUR jut a foglalkoztatási és szociális innovációra, 413 millió EUR pedig az egészségügyre.

A pénzügyi és személyzeti igényekre vonatkozó részletek az ESZA+ jogalkotási pénzügyi kimutatásban találhatók.

Az uniós polgárookra fordítható megfelelő összegű források biztosítása érdekében e javaslat egy minimumösszeget állapít meg az ESZA+ számára.

5. EGYÉB ELEMEEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A megosztott irányítás keretében a közös teljesítmény- és eredménymutatókra, illetve – ha szükséges – a programspecifikus teljesítmény- és eredménymutatókra vonatkozó célokat programszinten kell meghatározni. A tagállamok hatóságai a teljesítmény- és eredménymutatók adatait évente hat alkalommal elektronikusan juttatják el a Bizottsághoz. Ezek konzisztenciáját megvizsgálják. Ellenőrzik a rendszer megbízhatóságát az adatok nyomon követés, pénzügyi irányítás és hitelesítés céljából történő összegyűjtése, rögzítése és tárolása tekintetében. Az adatgyűjtés egyszerűsítése és a résztvevőkre és a kedvezményezetteknek nehezedő teher csökkentése érdekében a hatóságok felhatalmazást kapnak arra, hogy amennyire lehet, az ellenőrző adatokat a meglévő közigazgatási nyilvántartásokból gyűjtsék össze. A különleges adatok esetében a gyűjtés nem közvetlenül a résztvevőktől történik, és a nyilvántartásokra vagy megalapozott becslésekre hagyatkozhat.

Az értékelés a tagállamok és a Bizottság közös felelőssége marad. A tagállamok által elvégzett értékeléseken kívül a Bizottság a tagállamok támogatásával elvégzi az ESZA+ megosztott irányítás alá tartozó ágának félidős és utólagos értékelését.

A közvetlen és közvetett irányítás esetében az adatok hatékony, eredményes és időbeni gyűjtésének biztosítása érdekében a teljesítményellenőrző kereteket a volt EaSI egészségügyi keretrendszerének vonatkozó módszerei alapján kell kidolgozni. A Bizottság értékelni fogja a közvetlen és közvetett irányítási ágat azért, hogy annak eredményét felhasználja a döntéshozatali eljárásban.

- **A javaslat egyedi rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A megosztott irányítású ESZA+-ág számos megvalósítási és végrehajtási elemével a CPR foglalkozik, ezért a rendelet főbb elemeit a CPR-rel együtt kell értelmezni.

Az ESZA+ rendeletet felépítése a következő:

I. rész – Általános rendelkezések (valamennyi ágra alkalmazandó)

Ez a rész tartalmazza a tárgyat, a fogalommeghatározásokat, az általános célkitűzéseket és a végrehajtási módszereket, illetve az egyedi célkitűzéseket. Tartalmazza továbbá a nemek közötti egyenlőség, az esélyegyenlőség és a megkülönböztetésmentesség elvét, amelyeket a Bizottságnak és a tagállamoknak is tiszteletben kell tartaniuk az ESZA+ program végrehajtása során. Ez a rész az ESZA+ valamennyi ágára vonatkozik. Az ESZA+ által támogatott egyedi célkitűzések a szociális jogok európai pillérében meghatározott elvekre épülnek.

II. rész – Végrehajtás a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág keretében

Ez a rész a megosztott irányítású ágra vonatkozó rendelkezéseket határozza meg, idetartozik az ESZA, a volt IFK és a volt FEAD. Ezek a rendelkezések kiegészítik a CPR-ben meghatározott szabályokat.

I. fejezet: A programozásra vonatkozó közös rendelkezések (megosztott irányítás)

Ez a fejezet az ESZA+ megosztott irányítási ágának összefüggéseit és tematikus koncentrációját részletezi. Rendelkezik különösen az alábbiakról:

- **Az európai szemeszterrel való összhangot erősítő rendelkezések** – az európai szemeszterhez fűződő kapcsolat erősítésének céljából a javaslat azt az új rendelkezést tartalmazza, hogy ha egy tagállamra valamilyen országspecifikus ajánlás vonatkozik, akkor a megosztott irányítású saját ESZA+-ágának forrásaiból egy megfelelő összeget erre kell elkülönítenie.
- **A tematikus koncentráció követelményei:**

A szegénység elleni küzdelem és a társadalmi befogadás előmozdítása: továbbra is súlyos gondot jelentenek a társadalmi egyenlőtlenségek, ezért a szociális jogok európai pillérében meghatározott szociális vonakozás megfelelő kibontakoztatásának, illetve annak biztosítása érdekében, hogy a forrásokból egy minimális összeg eljusson a legrászorultabbakhoz, a megosztott irányítású ESZA+-ág forrásainak legalább 25 %-át a társadalmi befogadás előmozdítására kell elkülöníteni. Ezenkívül helyénvaló az is, hogy a tagállamok a forrásokból egy minimumösszeget az anyagi nélkülözés kezelését célzó intézkedésekre különítsenek el.

A fiatalok foglalkoztatási lehetőségeinek javítása: bár az ifjúsági munkanélküliség csökkent az Unióban – a 2013. januári 24 %-ot jelentő csúcserék után 2018 márciusában 15,6 % volt –, most is magas, csaknem kétszerese a munkanélküliségi ráta átlagának (7,1 %-kal szemben 15,9 % 2018 februárjában). A legkülső régiókban például a fiatalok 40 %-a munkanélküli. Ugyancsak igen magas volt a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők (NEET-fiatalok) aránya, 2017-ben 13,4 % volt, ezért a fiatalok támogatása érdekében a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág ESZA+forrásainak 10 %-át célzott fellépésekre és strukturális reformokra kell elkülöníteniük azoknak a tagállamoknak, amelyek NEET-rátája egy adott küszöb felett van (15–29 év közötti korosztály). A legkülső régiók esetében 15 %-ra kell emelni a juttatást, ha a NEET-ráta meghaladja a küszöbértéket.

II. fejezet: A megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti általános támogatás

Ez a fejezet a megosztott irányítású ESZA+-ág keretében biztosított valamennyi támogatásra vonatkozik, kivéve az anyagi nélkülözés kezelését célzó támogatásokat. Meghatározza a támogathatóságra és nyomon követésre vonatkozó szabályokat, amelyek kiegészítik a CPR-t.

Tartalmaz egy rendelkezést az „innovatív fellépésekről”, amelyek arra ösztönzik a tagállamokat, hogy támogassák a partnerségekre épülő, alulról építkező megközelítést erősítő szociális innovációt és szociális kísérletezést.

III. fejezet: Az anyagi depriváció kezeléséhez nyújtott ESZA+-támogatás

A III. fejezet kizárólag a volt FEAD anyagi támogatásaival foglalkozik. Ezt az indokolja, hogy ez ilyen típusú tevékenységeknél alacsonyabb a részvételi küszöb, ezért adminisztratív szempontból is kevésbé megterhelők. Az érdekelt felek azt kérték, hogy ez a szemlélet maradjon meg, és ne legyenek megállapítva szigorúbb ESZA-szabályok (pl. a mutatókra vonatkozó adatok jelentése vagy az ellenőrzési nyomvonalra vonatkozó szabályok). Ez a fejezet összefoglalja a támogatásra vonatkozó elveket, a beszámolásra, támogathatóságra, mutatókra és ellenőrzésre vonatkozó szabályokat.

III. rész – Végrehajtás a közvetlen és a közvetett irányítás keretében

I. fejezet: A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó ág egyedi szabályai

Ez a fejezet a foglalkoztatási és szociális innováció ágát érintő közvetlen és közvetett irányítású ággal foglalkozik. Tartalmazza a működési célkitűzésekre, a támogatható fellépésekre és szervezetekre.

II. fejezet: Az egészségügyi ágra vonatkozó egyedi rendelkezések

Ez a fejezet az egészségügyi ágat érintő közvetlen irányítású ággal foglalkozik. Tartalmazza a működési célkitűzésekre, a támogatható fellépésekre és szervezetekre, valamint az irányításra vonatkozó szabályokat.

III. fejezet: A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ágra alkalmazandó közös szabályok

Ez a fejezet mindkét közvetlen irányítású ágra vonatkozik, úgymint: kapcsolódó harmadik országok; EU-finanszírozási formák és végrehajtási módszerek; munkaprogram, nyomon követés és jelentéstétel; értékelés; az Unió pénzügyi érdekének védelme; ellenőrzések; valamint tájékoztatás és kommunikáció, illetve nyilvánosság.

IV. rész – Záró rendelkezések

A IV. rész összefoglalja az általános érvényű rendelkezéseket: a felhatalmazás gyakorlása, az EUMSZ 163. cikke alapján létrehozott bizottság, az ESZA+ megosztott irányítású részére vonatkozó bizottsági eljárás, átmeneti rendelkezések és a hatálybalépés napja.

Mellékletek

- I. melléklet – A megosztott irányítású ESZA+-ág általános támogatásainak közös mutatói
- II. melléklet – Az anyagi nélkülözés kezelésére nyújtott ESZA+ támogatások közös mutatói
- III. melléklet – Az egészségügyi ág mutatói

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**az Európai Szociális Alap Pluszról (ESZA+)**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 46. cikke d) pontjára, 149. cikkére, 153. cikke (2) bekezdésének a) pontjára, 164. cikkére, 168. cikkének (5) bekezdésére, 175. cikkének (3) bekezdésére és 349. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹⁴,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére¹⁵,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) 2017. november 17-én Európa megoldandó szociális problémáira adott válaszként az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közösen kihirdette a szociális jogok európai pillérét. A pillér húsz alapelve három kategóriába sorolható: esélyegyenlőség és munkavállalási jog; tisztességes munkafeltételek; szociális védelem és társadalmi befogadás. A szociális jogok európai pillérét képező húsz alapelvet kell szem előtt tartani az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) keretében folyó cselekvéseknél. Annak érdekében, hogy elősegítse a szociális jogok európai pillérének végrehajtását, az ESZA+ programnak a foglalkoztatás, az oktatás és a társadalmi befogadás szakpolitikai területén az emberi és strukturális ráfordításokat kell támogatnia, ezáltal is erősítve a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót az EUMSZ 174. cikkének megfelelően.
- (2) Uniós szinten a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere jelenti a nemzeti reformprioritások meghatározásának és végrehajtásuk felügyeletének keretét. A tagállamok ezen reformprioritások támogatására saját többéves nemzeti beruházási stratégiákat dolgoznak ki. Ezeket a stratégiákat, melyek a nemzeti és/vagy uniós támogatásra ajánlott, prioritást élvező beruházási projektek felvázolására és koordinálására irányulnak, az éves nemzeti reformprogramokkal együtt terjesztik elő. Céljuk továbbá elősegíteni az uniós támogatások koherens felhasználását és maximalizálni a főként az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap, az Európai Szociális Alap Plusz, az Európai Tengerügyi és Halászati Alap, Európai

¹⁴ HL C [...], [...], [...]. o.

¹⁵ HL C [...], [...], [...]. o.

Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap, az európai beruházásstabilizáló funkció és adott esetben az InvestEU által támogatott programokból biztosított pénzügyi támogatások hozzáadott értékét.

- (3) A(z) [...] Európai Tanács elfogadta a tagállamok módosított foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokat annak érdekében, hogy a szöveget összhangba hozza a szociális jogok európai pillérének elveivel az európai versenyképesség javítása, valamint a beruházások, a munkahelyteremtés és a társadalmi kohézió erősítése érdekében. Annak biztosítására, hogy az ESZA+ teljes összhangban álljon az említett iránymutatások célkitűzéseivel, különös tekintettel a foglalkoztatás, az oktatás, a képzés és a társadalmi kirekesztés, a szegénység és a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem terén meghatározott célkitűzésekre, az ESZA+ programnak támogatnia kell a tagállamokat, figyelembe véve az EUMSZ 121. cikke (2) bekezdésének és 148. cikke (4) bekezdésének megfelelően elfogadott, vonatkozó integrált iránymutatásokat és releváns országspecifikus ajánlásokat, valamint – adott esetben – nemzeti szinten a nemzeti foglalkoztatási stratégiákkal alátámasztott nemzeti reformprogramokat. Az ESZA+-nak a kiemelt uniós kezdeményezések végrehajtásával összefüggő területeket is elő kell segítenie, ilyen különösen az „európai készségfejlesztési program” és az „európai oktatási térség”, a vonatkozó tanácsi ajánlások és egyéb kezdeményezések, mint például az ifjúsági garancia, a kompetenciafejlesztési pálya, valamint a tartósan munkanélküliek integrációja.
- (4) 2017. június 20-án a Tanács támogatta „az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendje” című dokumentumra az Unió által adott választ – Európa fenntartható jövőjét. A Tanács hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a három irány (gazdaság, társadalom és környezet) mentén kiegyensúlyozott és integrált módon kell megvalósítani a fenntartható fejlődést. Nagyon fontos, hogy az Unió valamennyi bel- és külpolitikai területének szerves részévé váljon a fenntartható fejlődés, az Unió pedig az általános problémák megoldására törekedjen az általa alkalmazott szakpolitikákkal. A Tanács üdvözölte a 2016. november 22-i, „A következő lépések Európa fenntartható jövőjéért” című bizottsági közleményt, amely az első lépést jelenti a fenntartható fejlesztési célok elterjesztése, illetve a valamennyi uniós szakpolitikára legfontosabb vezérelvként alkalmazandó fenntartható fejlesztés irányába, beleértve a finanszírozási eszközöket is.
- (5) A gazdasági globalizáció, a migrációs hullám kezelése, a fokozott biztonsági fenyegetés, a tiszta energiára való átállás, a technológiai változások és a munkaerő fokozatos elöregedése, illetve néhány ágazatban és régióban főleg a kkv-k által tapasztalható, egyre növekvő készség- és munkaerőhiány következtében az Unió strukturális kihívásokkal szembesül. A munka világának változó realitásait figyelembe véve, a megfelelő készségek fejlesztésével, a fejlődés befogadóbbá tételével, illetve – például a munkaerő mobilitásán keresztül is – a foglalkoztatási és szociális politika javításával az Uniónak fel kell készülnie a jelenlegi és jövőbeli kihívásokra.
- (6) A(z) [...] (EU) rendelet meghatározza az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), a Kohéziós Alap, az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA), a Menekültügyi és Migrációs Alap (MMA), a Belső Biztonsági Alap (BBA), valamint az Integrált Határigazgatási Alap részeként a Határigazgatási és Vízügyeszköz (HAVE) működésének keretét, és megállapítja különösen a megosztott irányítás alatt megvalósuló uniós alapok programozására, nyomon követésére és értékelésére, irányítására és kontrolljára vonatkozó szakpolitikai célkitűzéseket és szabályokat. Ezért meg kell határozni az ESZA+

általános céljait, és meg kell állapítani az ESZA+ által finanszírozható tevékenységtípusokra vonatkozó egyedi rendelkezéseket.

- (7) A(z) [az új költségvetési rendelet] (EU, Euratom) rendelet (a költségvetési rendelet) megállapítja az uniós költségvetés végrehajtására – többek között a vissza nem térítendő támogatásokra, a pénzdíjakra, a közbeszerzésre, a közvetett végrehajtásra, a pénzügyi támogatásra, a finanszírozási eszközökre és a költségvetési garanciákra – vonatkozó szabályokat. Az uniós finanszírozási programok következetes végrehajtásának biztosítása érdekében a költségvetési rendeletet kell alkalmazni az ESZA+ közvetlen vagy közvetett irányítása alatt megvalósítandó fellépésekre.
- (8) A finanszírozási típusokat és e rendelet alapján a végrehajtási módokat annak alapján kell kiválasztani, hogy mennyire képesek megvalósítani a tevékenységek egyedi célkitűzéseit, illetve eredményeket felmutatni, különös figyelemmel az ellenőrzések költségeire, az adminisztratív terhekre és a szabályok be nem tartásának várható kockázataira. A vissza nem térítendő támogatásoknál vizsgálni kell egyösszegű átalányok, átalányfinanszírozás és átalányalapú egységköltségek, illetve a költségfüggetlen finanszírozás alkalmazásának lehetőségét is a költségvetési rendelet 125. cikkének (1) bekezdésében előírányozottak szerint. A harmadik országbeli állampolgárok társadalmi-gazdasági integrációjához kapcsolódó intézkedések végrehajtása érdekében és a közös rendelkezésekről szóló rendelet 88. cikkével összhangban a Bizottság alkalmazhat egyszerűsített költségelszámolási lehetőségeket a tagállamok számára biztosított visszatérítések esetében, ideértve az egyösszegű átalány használatát is.
- (9) A finanszírozási környezet korszerűsítése és egyszerűsítése, illetve integrált finanszírozási módszerek révén további szinergialehetőségek megteremtése érdekében az ESZA+ programba be kell építeni azokat a fellépéseket, amelyeket a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap (FEAD), az Európai Unió foglalkoztatás és szociális innováció programja, illetve az egészségügyre vonatkozó uniós cselekvési program támogatott. Az ESZA+ programnak ezért a következő három ágból kell állnia: a megosztott irányítás alatt működő ESZA+-ág, a foglalkoztatási és szociális innováció ága, illetve az egészségügyi ág. Ennek hozzá kell járulnia a különböző alapok kezelésével kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentéséhez, különösen a tagállamok esetében, miközben egyszerűsödnek az élelmiszerek és/vagy alapvető anyagi támogatások szétosztásához hasonló egyszerűbb tevékenységekre vonatkozó szabályok.
- (10) Az ESZA+ e tágabb célkitűzésére tekintettel azzal is célszerű számolni, hogy a munkaerőpiacok hatékonyságának fokozása és a színvonalas munkahelyekhez való jutás előmozdítása, az oktatás és képzés elérhetőségének és színvonalának javítása, valamint a társadalmi befogadás és az egészségügy javítása, illetve a szegénység csökkentése nemcsak megosztott irányítással, hanem a foglalkoztatási és szociális innováció, illetve az egészségügyi ág közvetlen és közvetett irányításával is történik ott, ahol uniós szintű fellépésekre van szükség.
- (11) Az egészségügyre vonatkozó uniós cselekvési program és az ESZA+ összepárosítása az ESZA+ program egészségügyi ága által az egészségügyi rendszer hatékonyságának, ellenálló képességének és fenntarthatóságának javítására kifejlesztett kezdeményezések és szakpolitikák kidolgozása és kipróbálása, illetve a tagállamokban az ESZA+ rendelet egyéb ágai által biztosított eszközökkel történő végrehajtása között is szinergiát teremt.

- (12) Ez a rendelet pénzügyi keretösszeget állapít meg az ESZA+ számára. A pénzügyi keretösszeg egy részét a foglalkoztatási és szociális innováció, illetve az egészségügyi ág közvetlen és közvetett irányításával megvalósítandó fellépésekre kell felhasználni.
- (13) Az ESZA+ programnak a foglalkoztatás előmozdítására kell törekednie a munkaerőpiacokra való (vissza)illeszkedést lehetővé tevő hatékony beavatkozásokkal – főként a fiatalok, illetve a tartósan munkanélküli és inaktív személyek esetében –, valamint az önfoglalkoztatás és a szociális gazdaság támogatásával. Az ESZA+ programnak a munkaerőpiacok működésének javítására kell törekednie a munkaerőpiaci intézmények, például az állami foglalkoztatási szolgálatok korszerűsítésének támogatásával annak érdekében, hogy jóval célzottabbá tudják tenni tanácsadási és útmutatási szolgáltatásaikat az álláskeresés és a munka világába való átmenet során, illetve javíthassák a dolgozók mobilitását. Az ESZA+-programnak elő kell segítenie a nők munkaerőpiaci részvételét egyebek mellett a munka és a magánélet közötti egyensúly, illetve a gyermekgondozási lehetőségek javítását célzó intézkedések révén. Az ESZA+ programnak egészséges és jól alkalmazkodó munkakörnyezet biztosítására is törekednie kell annak érdekében, hogy a változó munkavállalási formákkal kapcsolatos egészségügyi kockázatoknak és az eloregedő munkaerő igényeinek megfelelő válaszokat tudjon adni.
- (14) Az ESZA+ programnak olyan támogatást kell biztosítania, amely az oktatási és képzési rendszer színvonalának, eredményességének és munkaerőpiaci alkalmasságának javításával – elsősorban a digitális készségekre gondolva – elősegíti azon kulcskompetenciák megszerzését, amelyekre minden embernek szüksége van az önmegvalósításhoz és fejlődéshez, a társadalmi befogadáshoz, a munkavállaláshoz és az aktív polgári szerepvállaláshoz. Az ESZA+ programnak elő kell segítenie a fejlődést az oktatás és képzés, illetve a munka világába való átmenet területén, támogatnia kell az egész életen át tartó tanulást és foglalkoztathatóságot, és ezeken a területeken méretezhető és fenntartható kezdeményezések támogatásával hozzá kell járulnia a versenyképességhez és a társadalmi és gazdasági innovációhoz. Ez megvalósítható például a munkahelyi környezetben történő tanulással és gyakornoki képzéssel, egész életen át tartó pályaaorientációval az iparággal együttműködve, a készségigények előrejelzésével, korszerű tananyagokkal, a diplomások számának előrejelzésével és pályakövetésével, az oktatók továbbképzésével, a tanulási eredmények érvényesítésével és a képesítések elismerésével.
- (15) Az ESZA+ programon keresztül nyújtott támogatásokat a mindenki számára egyformán hozzáférhető színvonalas, nem szegregált és inkluzív oktatás és képzés előmozdítására kell felhasználni – különösen a hátrányos helyzetű csoportok esetében – a koragyermekkori neveléstől és gondozástól kezdve az általános és szakoktatáson és -képzésen át a felsőfokú oktatásig, illetve a felnőttoktatásig és -képzésig, ami előmozdítja az átjárhatóságot az oktatási és képzési ágazatok között, megelőzi az iskolai lemorzsolódást, javítja az egészségtudatosságot, erősíti a kapcsolatot az iskolarendszeren kívüli és az informális tanulással, illetve megkönnyíti mindenki számára a tanulási célú mobilitást. Ebben az összefüggésben támogatni kell az Erasmus programmal való szinergiákat, különösen a hátrányos helyzetű tanulók tanulási célú mobilitásának megkönnyítése érdekében.
- (16) Az ESZA+ programnak elő kell segítenie mindenki számára a rugalmas továbbképzési és átképzési lehetőségeket, különösen a digitális készségek és a kulcsfontosságú alaptermotechnológiák esetében azzal a céllal, hogy olyan készségeket biztosítson az emberek számára, amelyek alkalmazkodnak a digitalizációhoz, a technológiai változásokhoz, az innovációhoz és a társadalmi és gazdasági változásokhoz,

megkönnyítik a pályaváltást, a mobilitást, és támogatják különösen az alacsonyan képzett és/vagy alulképzett felnőtteket az európai készségfejlesztési programmal összhangban.

- (17) A „Horizont Európa” programmal való szinergiáknak biztosítaniuk kell, hogy az ESZA+ a „Horizont Európa” által támogatott innovatív tanterveket építse be és erősítse meg annak érdekében, hogy felvértezze az embereket a jövő munkahelyeihez szükséges készségekkel és kompetenciákkal.
- (18) Az ESZA+ programnak támogatnia kell a tagállamok szegénység felszámolásával kapcsolatos erőfeszítéseit azzal a céllal, hogy megszüntesse a nemzedékről nemzedékre öröklődő hátrányos helyzetet, és ösztönözze a társadalmi befogadást azáltal, hogy mindenki számára biztosítja az esélyegyenlőséget, felszámolja a hátrányos megkülönböztetést, és megszünteti az egészségi egyenlőtlenségeket. Ehhez különböző olyan szakpolitikákat kell életbe léptetni, amelyek – életkortól függetlenül – a leghátrányosabb helyzetben lévők érdekeit szolgálják, ideértve a gyermekeket, a marginalizálódott közösségeket, például a romákat és a szegénységben élő munkavállalókat. Az ESZA+ programnak elő kell segítenie a munkaerőpiacról kiszoruló emberek aktív befogadását azzal a céllal, hogy biztosítsa társadalmi-gazdasági beilleszkedésüket. Az ESZA+ programot fel kell használni továbbá az időben és egyenlő feltételek mellett hozzáférhető megfizethető, fenntartható és magas színvonalú szolgáltatások, például az egészségügyi ellátás és a tartós gondozás, különösen a családi és közösségi alapú gondozó szolgáltatások javítására. Az ESZA+ programnak hozzá kell járulnia a szociális védelmi rendszerek korszerűsítéséhez elsősorban azzal a céllal, hogy előmozdítsa ezek hozzáférhetőségét.
- (19) Az ESZA+ programnak hozzá kell járulnia a szegénység csökkentéséhez azáltal, hogy támogatja az élelmiszerhiány és az anyagi depriváció enyhítését, illetve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek és a leginkább rászoruló társadalmi integrációjának támogatását célzó nemzeti programokat. Tekintettel arra, hogy uniós szinten a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ághoz tartozó források legalább 4 %-a a leginkább rászoruló személyeket támogatja, a tagállamoknak a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág keretében nemzeti forrásaik legalább 2 %-át a társadalmi kirekesztettségben leginkább szerepet játszó mélyszegénység különböző formáinak, például a hajléktalanság, a gyermekszegénység és az élelmiszerhiány kezelésére kell elkülöníteniük. A tevékenységek jellege és a végső címzettek típusa miatt szükséges, hogy a leginkább rászoruló személyek anyagi deprivációját enyhítő támogatásokra egyszerűbb szabályok vonatkozzanak.
- (20) Az Unióba irányuló migrációs hullám kezelésére megoldást adó erőfeszítések erősítése iránti folyamatos igény tükrében, illetve a szolidaritási és felelősségmegosztási erőfeszítések egységes, szilárd és következetes támogatásának biztosítása érdekében a Menekültügyi és Migrációs Alap keretében finanszírozott fellépések mellett az ESZA+ programnak a harmadik országbeli állampolgárok társadalmi-gazdasági beilleszkedésének előmozdításához is támogatást kell nyújtania.
- (21) Az ESZA+ programnak támogatnia kell a szakpolitikák és a rendszerek átalakítását a foglalkoztatás, a társadalmi befogadás, az egészségügyi ellátás és tartós gondozás, valamint az oktatás és képzés területén. Az európai szemeszterrel való nagyobb összhang érdekében a megosztott irányítás alatt működő ESZA+-ág forrásaiból a tagállamoknak megfelelő összeget kell elkülöníteniük az adott strukturális problémákkal kapcsolatos országspecifikus ajánlások végrehajtására, amelyeket az ESZA+ hatálya alá tartozó többéves beruházások keretében célszerű megoldani. A

Bizottságnak és a tagállamoknak biztosítaniuk kell a koherenciát, a koordinációt és a kiegészítő jelleget az ESZA+ és a Reformtámogató program megosztott irányítása és az egészségügy területén, beleértve a reformösztönző eszközt és a technikai támogatási eszközt. A Bizottságnak és a tagállamnak mindenekelőtt a folyamat valamennyi szakaszában biztosítani kell a hatékony koordinációt a finanszírozási források közötti összhang, koherencia, kiegészítő jelleg és a finanszírozási források közötti szinergia biztosítása érdekében, beleértve a technikai segítségnyújtást is.

- (22) A szociális jogok európai pillérében meghatározott szociális vonatkozás megfelelő kibontakoztatásának, illetve annak biztosítása érdekében, hogy a forrásokból egy minimális összeg eljusson a legrászorultabbakhoz, a tagállamoknak a megosztott irányítás alatti ESZA+-ág keretében a nemzeti ESZA+-források legalább 25 %-át a társadalmi befogadás előmozdítására kell elkülöníteniük.
- (23) Néhány tagállamban és régióban az ifjúsági munkanélküliség és inaktivitás tartósan magas szintjére tekintettel – amely különösen azokat a fiatalokat érinti, akik nem dolgoznak, nem tanulnak és képzésben sem vesznek részt – arra van szükség, hogy ezek a tagállamok a megosztott irányítás alatti ESZA+-ág keretében továbbra is elegendő forrásokat fordítsanak az ifjúság foglalkoztatását támogató fellépésekre, például az ifjúsági garancia programok végrehajtásán keresztül. Az egyéneket célzó ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés által a 2014–2020 közötti programozási időszakban támogatott fellépésekre építve a tagállamoknak tovább kell fejleszteniük a fiatalokat a munka világába és az oktatásba visszavezető és bevonó intézkedéseket – adott esetben a munkanélküli, inaktív és hátrányos helyzetű fiatalok között prioritás meghatározásával –, például az ifjúsági munka révén. A tagállamoknak olyan intézkedésekre is be kell ruházniuk, amelyek megkönnyítik a tanulásból a munka világába történő átmenetet, illetve korszerűsítik és átalakítják a foglalkoztatási szolgálatokat azzal a céllal, hogy személyre szabott szolgáltatásokat nyújtsanak a fiataloknak. Az érintett tagállamoknak ezért a megosztott irányítás alatti ESZA+-ág keretében a nemzeti források legalább 10 %-át a fiatalok foglalkoztathatóságára kell elkülöníteniük.
- (24) A tagállamoknak gondoskodniuk kell az említett alapokból támogatott fellépések közötti összhangról és kiegészítő jellegről.
- (25) Az EUMSZ 349. cikkével, valamint az 1994-es csatlakozási okmány 6. jegyzőkönyvének 2. cikkével összhangban a legkülső régiók, illetve a ritkán lakott északi régiók a közös politika és az uniós programok értelmében egyedi intézkedésekre jogosultak. Az állandó korlátok miatt ezek a régiók egyedi támogatást igényelnek.
- (26) Az ESZA+ által támogatott tevékenységek hatékony és eredményes végrehajtása a felelősségteljes kormányzáson, továbbá az érintett területek valamennyi szereplője és a társadalmi-gazdasági szereplők, különösen pedig a szociális partnerek és a civil társadalom közötti partnerségen múlik. Fontos ezért, hogy a tagállamok ösztönözzék a szociális partnerek és a civil társadalom részvételét a megosztott irányítású ESZA+ végrehajtásában.
- (27) A szociális innováció támogatása elengedhetetlen ahhoz, hogy a szakpolitikák jobban megfeleljenek a társadalmi változásoknak, és ösztönözzék, illetve támogassák az innovatív megoldásokat. Különösen az innovatív megoldások elterjesztését megelőző tesztelés és értékelés bizonyul hasznos eszköznek a szakpolitikák hatékonyságának javításában, ami indokolja az ESZA+ által nyújtott célzott támogatások szükségességét.

- (28) A tagállamoknak és a Bizottságnak gondoskodniuk kell arról, hogy az ESZA+ hozzájáruljon a nemek közötti egyenlőség előmozdításához az EUMSZ 8. cikkével összhangban, hogy valamennyi területen előmozdítsa a nőkkel és a férfiakkal szembeni egyenlő bánásmódot, beleértve a munka-erőpiaci részvételt, valamint a foglalkoztatás és a szakmai előmenetel feltételeit. Gondoskodniuk kell arról, hogy az ESZA+ megkülönböztetés nélkül mindenki számára támogassa az esélyegyenlőséget az EUMSZ 10. cikkével összhangban, másokkal azonos alapon támogassa a fogyatékkal élő személyek társadalmi befogadását, illetve hozzájáruljon a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény végrehajtásához. Ezeket az alapelveket a programok előkészítésének, nyomon követésének, végrehajtásának és értékelésének minden területén és minden szakaszában időben és egységes módon kell figyelembe venni, miközben arról is gondoskodni kell, hogy a nemek közötti egyenlőség és az esélyegyenlőség támogatása érdekében konkrét intézkedések történjenek. Az ESZA + programnak elő kell segítenie a lakossági/intézményi ellátásról a családra és a közösségi alapú ellátásra való áttérést, különösen azoknak, akik többszörös megkülönböztetéssel szembesülnek. Az ESZA+ nem támogathat olyan intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a szegregációhoz vagy a társadalmi kirekesztéshez. A(z) (EU) [a közös rendelkezésekről szóló új rendelet] rendelet előírja, hogy a kiadások elszámolhatóságának szabályait nemzeti szinten kell meghatározni bizonyos kivételektől eltekintve, amelyek esetében a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+ ágra vonatkozó egyedi rendelkezéseket kell megállapítani.
- (29) Az adatgyűjtés adminisztratív terheinek csökkentése érdekében a tagállamoknak lehetővé kell tenniük, hogy az irányító hatóságok a nyilvántartásokból gyűjthessék az adatokat, ahol ilyen adatok elérhetők a nyilvántartásokban.
- (30) A személyes adatok e rendelet keretei között végzett feldolgozása tekintetében e rendelet alkalmazásában a nemzeti adatkezelőknek az (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel¹⁶ összhangban kell végezniük a feladataikat.
- (31) A szociális kísérlet egy kis méretű vizsgálati projekt, amelyből a szociális innovációk életképességére vonatkozó tapasztalatokat lehet szerezni. Az életképes ötleteket szélesebb körben vagy más környezetben az ESZA+ és más forrásokból származó pénzügyi támogatással lehet továbbfolytatni.
- (32) Az ESZA+ rögzíti azokat a rendelkezéseket, amelyek célja a munkavállalók szabad mozgásának megkülönböztetésmentes módon történő megvalósítása a tagállamok központi foglalkoztatási szolgálatai közötti és a Bizottsággal való szorosabb együttműködés biztosítása révén. Az európai foglalkoztatási szolgáltatási hálózatnak a munkaerőpiacok jobb működését kell támogatnia oly módon, hogy megkönnyíti a munkavállalók határokon átnyúló mobilitását, illetve a munkaerőpiacokra vonatkozó információk jobb átláthatóságát. Az ESZA+ alkalmazási körébe tartozik a célzott mobilitási programok kialakítása és támogatása annak érdekében, hogy a feltárt munkaerőpiaci hiányok esetében az üres álláshelyeket be lehessen tölteni.
- (33) A mikrovállalkozások, a szociális gazdaság és a szociális vállalkozások számára hozzáférhetetlen finanszírozási eszközök a vállalkozásalapítás előtt álló egyik legnagyobb akadályt jelentik, különösen a munkaerőpiactól legtávolabb kerülő emberek számára. Az ESZA+-rendelet meghatározza a piaci ökoszisztéma

létrehozásához szükséges rendelkezéseket, hogy javuljon a szociális vállalkozások számára is a finanszírozási eszközök kínálata és hozzáférhetősége a leginkább rászorulóknak – különösen a munkanélküliek, a nők és a sérülékeny csoportok – szükségleteinek kielégítése érdekében, akik mikrovállalkozásokat szeretnének beindítani vagy fejleszteni. A program szakpolitikai célkitűzéseinek elérését az InvestEU Alap szociális beruházási és készségfejlesztési szakpolitikai keretéből származó finanszírozási eszközök és költségvetési garanciák is támogatni fogják.

- (34) Több ESZA+-célkitűzés elérésében is kulcsszerepet játszhatnak a szociális beruházások piaci szereplői, köztük a karitatív szereplők, mivel ők finanszírozást, illetve innovatív és kiegészítő módszereket is kínálnak a társadalmi kirekesztés és szegénység elleni küzdelemhez, a munkanélküliség csökkentéséhez és az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak elősegítéséhez. Az ESZA+ fellépéseibe ezért adott esetben be kell vonni a karitatív szereplőket, például az alapítványokat és adományozókat, különösen azokba, amelyek a szociális beruházási piac ökoszisztémájának kialakítását célozzák.
- (35) Az EUMSZ 168. cikkével összhangban valamennyi uniós szakpolitika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét. Az Uniónak ki kell egészítenie és támogatnia kell a nemzeti egészségügyi szakpolitikákat, bátorítania kell a tagállamok közötti együttműködést, és elő kell segítenie programjaik összehangolását, miközben teljes mértékben tiszteletben kell tartania a tagállamoknak az egészségügyi szakpolitikák meghatározására, illetve az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás szervezésére és nyújtására vonatkozó hatáskörét.
- (36) Ha az emberek egészségesek maradnak és hosszabb ideig aktívak, valamint lehetőséget kapnak arra, hogy aktív szerepet vállaljanak egészségük gondozásában, annak pozitív hatásai lesznek az egészségre, az egészségi egyenlőtlenségekre, az életminőségre, a termelékenységre, a versenyképességre és a befogadásra, miközben csökken a nemzeti költségvetésekre nehezedő nyomás. A Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy segítse a tagállamok fenntartható fejlesztési céljainak (FFC), különösen a 3. FFC: „Az egészséges élet és jólét biztosítása mindenki számára, minden életkorban”¹⁷ elérését.
- (37) Az európai uniós egészségügyi rendszerek tapasztalatainak és közös értékeinek, illetve elveinek a Tanács 2006. június 2-i következtetései szerint támogatniuk kell az innovatív, hatékony és rugalmas egészségügyi rendszerek tervezésére és irányítására vonatkozó döntéshozatali eljárást, a jó minőségű egészségügyi ellátáshoz való egyetemes hozzáférést biztosító eszközök fejlesztését és a legjobb gyakorlatok szélesebb körben történő önkéntes bevezetését.
- (38) Az ESZA+ egészségügyi ágának hozzá kell járulnia a betegségek megelőzéséhez az Unió polgárainak egész élete során, illetve az egészség fejlesztéséhez azzal, hogy foglalkozik az egészségügyi kockázatot jelentő tényezőkkel, például a dohányzással és a passzív dohányzással, a káros alkoholfogyasztással, az illegális kábítószer-fogyasztással, a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos egészségkárosodás csökkentésével, az egészségtelen táplálkozási szokásokkal és a testmozgás hiányával, támogatja továbbá az egészséges életmódnak kedvező környezeteket a tagállamok vonatkozó stratégiákkal összhangban álló fellépéseinek kiegészítése érdekében. Az ESZA+ „egészségügy” ágának olyan hatékony megelőzési modelleket, innovatív

¹⁷

COM (2016) 739 final.

technológiákat és új üzleti modelleket és megoldásokat kell alkalmaznia, amelyek hozzájárulnak a tagállamok innovatív, hatékony és fenntartható egészségügyi rendszereihez, valamint megkönnyítik az európai polgárok jobb és biztonságosabb egészségügyi ellátáshoz való hozzáférését.

- (39) Az Unióban a nem átvihető betegségek felelősek a korai halálozás több mint 80 %-áért, a hatékony megelőzésnek pedig számos, határokon átnyúló vonatkozása van. Az Európai Parlament és a Tanács is hangsúlyozta, hogy a felkészültség támogatásával és a válaszadási kapacitás kiépítésével csökkenteni kell a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek, például az átvihető betegségek és egyéb biológiai, kémiai, környezeti és ismeretlen veszélyek közegészségügyi következményeit.
- (40) Az egészségügyi rendszerek hatékonysága, valamint a polgárok egészsége szempontjából elengedhetetlen a rezisztens fertőzések és az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések jelentette teher csökkentése és a hatékony antimikrobiális szerek rendelkezésre állásának a biztosítása.
- (41) Az egészségügyi technológiaértékelés terén az uniós szintű együttműködés támogatása érdekében a Bizottság a közelmúltban javaslatot¹⁸ tett az egészségügyi technológiák értékelésére azzal a céllal, hogy javuljon a betegek számára az innovatív egészségügyi technológiákhoz való hozzáférés, jobban kihasználják a rendelkezésre álló erőforrásokat, és javuljon az üzleti kiszámíthatóság.
- (42) Tekintettel az ESZA+ egészségügyi ágához tartozó bizonyos célkitűzések sajátos jellegére, illetve az ág keretében megvalósuló fellépések típusára, a tagállamok érintett illetékes hatóságai vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy végrehajtsák az ezzel kapcsolatos tevékenységeket. Az [új költségvetési rendelet] [195]. cikkének alkalmazásában ezért meghatározott kedvezményezettnek kell tekinteni azokat a hatóságokat, amelyeket maguk a tagállamok jelölnek ki, és pályázati felhívások előzetes közzététele nélkül is lehet vissza nem térítendő támogatásokat nyújtani ezeknek a hatóságoknak.
- (43) Az európai referenciahálózatok olyan hálózatok, amelyeken belül egészségügyi szolgáltatók Európa-szerte együttműködnek azon összetett és ritka betegségek és állapotok leküzdése céljából, amelyek rendkívül speciális kezelést, valamint a szaktudás és az erőforrások fokozott koncentrációját igénylik. Az európai referenciahálózatokat a 2014. március 10-i 2014/287/EU bizottsági végrehajtási határozatban meghatározott jóváhagyási eljárás szerint az európai referenciahálózatok tagállami tanácsa hagyja jóvá. A [új költségvetési rendelet] [195]. cikkének alkalmazásában ezért meghatározott kedvezményezettnek kell tekinteni ezeket a hálózatokat, és pályázati felhívások előzetes közzététele nélkül is lehet vissza nem térítendő támogatásokat nyújtani az európai referenciahálózatoknak.
- (44) Az Unió egészségügyi jogalkotásának azonnali hatása van a polgárok életére, az egészségügyi rendszerek hatékonyságára és rugalmasságára, illetve a belső piac megfelelő működésére. Az orvosi eszközökre és technológiákra (gyógyszerekre, orvostechikai eszközökre és emberi eredetű anyagokra), illetve a dohánytermékekre vonatkozó jogalkotásra, a betegek határokon átnyúló egészségüggyel és a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekkel kapcsolatos jogaira vonatkozó keretszabályozás nagyon fontos az Unió egészségvédelme szempontjából. A szabályozásnak, illetve a megvalósításnak és a végrehajtásnak az egészséggel

¹⁸

COM(2018) 51 final.

kapcsolatos célkitűzések teljesítése mellett a területen az innováció és a kutatás fejlődésével, illetve a társadalmi változásokkal is lépést kell tartania. Folyamatosan fejleszteni kell ezért az ilyen tudományos jellegű jogalkotás végrehajtásához szükséges tudásbázist.

- (45) Az uniós és nemzetközi szintű tevékenységek eredményességének és hatékonyságának maximalizálása érdekében az egészségügyi ág végrehajtásához együttműködést kell kialakítani az illetékes nemzetközi szervezetekkel, például az Egyesült Nemzetek Szervezetével és annak szakosított intézményeivel, különösen az Egészségügyi Világszervezettel (WHO), valamint az Európa Tanáccsal és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel (OECD).
- (46) Tekintettel az éghajlatváltozással kapcsolatos problémák kezelésének fontosságára, amit az Uniónak a Párizsi Megállapodásnak és az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlesztési céljainak végrehajtását érintő kötelezettségvállalása is tükröz, e rendelet hozzá fog járulni az éghajlatvédelmi intézkedések valamennyi uniós szakpolitikára kiterjedő érvényesítéséhez, valamint ahhoz, hogy az uniós költségvetés a kiadásainak összességben véve 25 %-ával támogassa az éghajlat-politikai célok elérését. A vonatkozó intézkedéseket az előkészítés és a végrehajtás során határozzák meg, majd a féldős értékelés keretében újraértékelik.
- (47) A [2013/755/EU tanácsi határozat¹⁹ 94.] cikke alapján a tengerentúli országokban és területeken (TOT-ok) letelepedett személyek és szervezetek finanszírozhatóságát a foglalkoztatási és szociális innováció, illetve az egészségügyi ág szabályaira és célkitűzéseire, valamint azon tagállam esetleges megállapodásaira figyelemmel kell biztosítani, amelyhez az érintett TOT kapcsolódik.
- (48) Az Európai Gazdasági Térséghez (EGT) tartozó harmadik országok részt vehetnek az uniós programokban az EGT-megállapodásban meghatározott együttműködés keretében, amely a programok végrehajtását az említett megállapodás hatálya alá tartozó határozattal biztosítja. E rendeletben külön rendelkezést kell bevezetni az illetékes, engedélyezésre jogosult tisztviselő, az Európai Csalás Elleni Hivatal és az Európai Számvevőszék szükséges jogainak és az azokhoz való hozzáférésnek a biztosítása érdekében, hogy azok átfogóan gyakorolják hatáskörüket.
- (49) A költségvetési rendelettel, a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel²⁰, a 2988/95/EK, Euratom tanácsi rendelettel²¹, a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel²² és az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelettel²³ összhangban az Európai Unió pénzügyi érdekeit arányos intézkedésekkel kell védeni a költségvetési rendelettel és egyéb vonatkozó szabályokkal összhangban, ideértve a szabálytalanságok és a csalás megelőzését, feltárását, korrekcióját és kivizsgálását, az

¹⁹ A Tanács 2013/755/EU határozata (2013. november 25.) az Európai Unió és a tengerentúli országok és területek társulásáról (tengerentúli társulási határozat) (HL L 344., 2013.12.19., 1. o.).

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 883/2013/EU, Euratom rendelete (2013. szeptember 11.) az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról, valamint az 1073/1999/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 1074/1999/Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 248., 2013.9.18., 1. o.).

²¹ A Tanács 2988/95/EK, Euratom rendelete (1995. december 18.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek védelméről (HL L 312., 1995.12.23., 1. o.).

²² A Tanács 2185/96/Euratom, EK rendelete (1996. november 11.) az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek csalással és egyéb szabálytalanságokkal szembeni védelmében a Bizottság által végzett helyszíni ellenőrzésekről és vizsgálatokról (HL L 292., 1996.11.15., 2. o.).

²³ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

eltűnt, jogalap nélkül kifizetett vagy szabálytalanul felhasznált pénzeszközök visszafizettetését és adott esetben adminisztratív szankciók alkalmazását. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) a 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelettel és a 2185/96/Euratom, EK tanácsi rendelettel összhangban közigazgatási vizsgálatokat – többek között helyszíni ellenőrzéseket és szemléket – tarthat annak megállapítása céljából, hogy történt-e csalás, korrupció vagy bármilyen más bűncselekmény, amely sérti az Unió pénzügyi érdekeit. Az (EU) 2017/1939 rendelettel összhangban az Európai Ügyészség nyomozást folytathat és büntetőeljárást kezdeményezhet az (EU) 2017/1371 európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁴ szerinti, az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalások és más bűncselekmények ügyében. A költségvetési rendelettel összhangban minden olyan személynek vagy szervezetnek, amely uniós finanszírozásban részesül, maradéktalanul együtt kell működnie az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmében, biztosítania kell a Bizottság, az OLAF, az Európai Ügyészség és az Európai Számvevőszék számára a szükséges jogokat és hozzáférést, valamint gondoskodnia kell arról, hogy az uniós források felhasználásában részt vevő harmadik felek ezekkel egyenértékű jogokat biztosítsanak.

- (50) Erre a rendeletre az Európai Parlament és a Tanács által az Európai Unió működéséről szóló szerződés 322. cikke alapján elfogadott pénzügyi szabályok vonatkoznak. Ezek a szabályok a költségvetési rendeletben kerülnek meghatározásra, és különösen a költségvetés – támogatások, közbeszerzés, pénzdíjak és közvetett végrehajtás révén történő – elkészítésére és végrehajtására vonatkozó eljárást határozzák meg, valamint előírják a pénzügyi szereplők felelősségének ellenőrzését. Az EUMSZ 322. cikke alapján elfogadott szabályok érintik az Unió költségvetésének a jogállamisággal összefüggő általános tagállami hiányosságok esetén történő védelmét is, mivel a jogállamiság tiszteletben tartása elengedhetetlen előfeltétele a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásnak és a hatékony uniós finanszírozásnak.
- (51) Mivel e rendelet célkitűzését, nevezetesen a munkaerőpiacok hatékonyságának fokozását, illetve a színvonalas munkahelyekhez való jutás támogatását, az oktatás és képzés elérhetőségének és színvonalának javítását, a társadalmi befogadás és az egészségügy támogatását, illetve a szegénység csökkentését, valamint a foglalkoztatási és szociális innováció, illetve az egészségügyi ág mentén folyó fellépéseket a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani – és ezért uniós szinten jobban megvalósíthatók –, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl a cél eléréséhez szükséges mértéket.
- (52) E rendelet egyes nem alapvető elemeinek módosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a mutatókról szóló mellékletek módosítása és kiegészítése tekintetében. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő egyeztetéseket folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden

²⁴

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1371 irányelve (2017. július 5.) az Unió pénzügyi érdekeit érintő csalás ellen büntetőjogi eszközökkel folytatott küzdelemről (HL L 198., 2017.7.28., 29. o.).

dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

- (53) E rendelet egységes feltételek mellett történő végrehajtásának biztosítása érdekében a Bizottságot végrehajtási hatáskörökkel kell felruházni. A minta jellegére tekintettel a végső címzettek strukturált felmérésének mintájával kapcsolatos végrehajtási hatáskört a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁵ 4. cikkében foglalt tanácsadó bizottsági eljárásnak megfelelően kell gyakorolni.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. rész

Általános rendelkezések

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet létrehozza az Európai Szociális Alap Pluszt (ESZA+).

A rendelet meghatározza az ESZA+ célkitűzéseit, a 2021–2027 közötti időszakra szóló költségvetést, a végrehajtás módszereit, az uniós finanszírozás formáit, valamint az e finanszírozás nyújtására vonatkozó szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában:

1. „kísérő intézkedések”: az élelmiszer elosztása és/vagy az alapvető anyagi támogatás mellett végzett olyan tevékenységek, amelyek célja a társadalmi kirekesztés kezelése, ideértve a szociális szolgáltatások igénybevételének segítségét és azok nyújtását, illetve a háztartási költségvetés kezelésével kapcsolatos tanácsadást;
2. „társult ország”: az Unióval kötött olyan megállapodásban részes harmadik ország, amelynek értelmében az említett ország a 30. cikkel összhangban részt vehet az ESZA+ foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó, valamint egészségügyi ágában;
3. „alapvető anyagi támogatás”: azok a javak, amelyek kielégítik egy személy méltóságteljes életvitelhez szükséges alapvető igényeit, ideértve a ruházatot, a higiéniai cikkeket és az iskolai felszerelést;
4. „vegyesfinanszírozási műveletek”: az uniós költségvetésből – többek között a költségvetési rendelet 2. cikkének (6) bekezdése szerinti vegyesfinanszírozási eszköz keretében – támogatott olyan tevékenységek, amelyek az uniós költségvetésből nyújtott nem

²⁵

Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.),

visszafizetendő támogatási formákat és/vagy finanszírozási eszközöket ötvöznak fejlesztési vagy egyéb állami pénzügyi intézményektől, valamint kereskedelmi pénzügyi intézményektől és befektetőktől származó visszafizetendő támogatási formákkal.

5. „közös azonnali eredménymutatók”: olyan közös eredménymutatók, amelyek a résztvevő műveletből való kilépésének napját (kilépési nap) követő négy hét elteltével mérik a hatásokat;

6. „közös hosszú távú eredménymutatók”: olyan közös eredménymutatók, amelyek a résztvevő műveletből való kilépésének napját követő hat hónap elteltével mérik a hatásokat;

7. „az élelmiszerek és/vagy az alapvető anyagi támogatás megvásárlási költségei”: azok a tényleges költségek, amelyek az élelmiszerek és/vagy az alapvető anyagi támogatás kedvezményezett által történő megvásárlásához kapcsolódnak, és nem korlátozódnak az élelmiszerek és/vagy az alapvető anyagi támogatás árára;

8. „végső címzett”: a támogatásban részesülő leginkább rászoruló személy vagy személyek a 4. cikk (1) bekezdésének xi. pontjában foglaltak szerint;

9. „egészségügyi válság”: bármely olyan válság, amelyet általában veszélyként érzékelnek, amely egészségügyi vonatkozással bír, és amely bizonytalan helyzetben sürgős hatósági intézkedést tesz szükségessé;

10. „jogalany”: természetes személy, valamint a nemzeti jog, az uniós jog vagy a nemzetközi jog alapján létrehozott jogi személy, amely az adott jog szerint annak minősül, jogi személyiséggel rendelkezik, és saját nevében jogokat gyakorolhat és kötelezettségeket vállalhat;

11. „mikrofinanszírozás”: többek között garanciák, mikrohitel, sajáttőke-befektetések és kvázisajátőke-befektetések, kísérő vállalkozásfejlesztési szolgáltatásokkal együtt, amelyek például olyan személyeknek és mikrovállalkozásoknak nyújtott egyéni tanácsadás, képzés és mentorálás formáját ölthetik, akik/amelyek számára nehézséget jelent a szakmai és/vagy bevételtermelő tevékenységek céljából történő hitelhez jutás;

12. „mikrovállalkozás”: olyan vállalkozás, amelynek tíznél kevesebb munkavállalója van, és amely 2 000 000 EUR alatti éves forgalommal vagy mérleggel rendelkezik;

13. „leginkább rászoruló személyek” olyan természetes személyek – egyének vagy az e személyekből álló családok, háztartások vagy csoportok –, akiknek rászorultságát a nemzeti illetékes hatóságok által meghatározott objektív kritériumokkal összhangban, az érintettekkel konzultálva és az összeférhetlenséget elkerülve, az említett illetékes nemzeti hatóságok által jóváhagyott olyan kritériumok szerint állapították meg, amelyek lehetővé tehetik a konkrét földrajzi területeken élő leginkább rászoruló személyekre történő összpontosítást;

14. „referenciaérték”: olyan érték, amely a közös és programspecifikus eredménymutatókra vonatkozó célkitűzések megállapítására szolgál, és amely a meglévő vagy korábbi beavatkozásokon alapul;

15. „szociális vállalkozás”: társasági formájától függetlenül olyan vállalkozás vagy természetes személy, amely/aki

- a) társasági szerződésének, alapszabályának, illetve bármely egyéb olyan alapító dokumentumának megfelelően, amely a székhelye szerinti tagállam szabályai szerint felelősséget vonhat maga után, elsődleges célként – nyereség termelése helyett – a mérhető és kedvező szociális hatások elérését tűzi ki, és amely társadalmi megtérülést létrehozó szolgáltatásokat nyújt vagy árukat hoz létre,

és/vagy ártermelési vagy szolgáltatásnyújtási módja a szociális célkitűzését szolgálja;

- b) nyereségét elsősorban és legnagyobbbrészt elsődleges szociális célkitűzésének megvalósítására használja, valamint a nyereség szétosztására vonatkozó előzetesen meghatározott olyan eljárásokkal és szabályokkal rendelkezik, amelyek biztosítják, hogy a szétosztás ne veszélyeztesse az elsődleges szociális célkitűzés elérését;
- c) vállalkozásalapú, elszámoltatható és átlátható irányítás alatt áll, különösen a munkavállalók, az ügyfelek és az üzleti tevékenységében érintett felek bevonása révén;

16. „szociális innovációk”: célkitűzéseiket és eszközeiket tekintve egyaránt szociális jellegű tevékenységek, elsősorban olyanok, amelyek olyan új elképzelések (termékek, szolgáltatások és modellek) kifejlesztésével és végrehajtásával kapcsolatosak, amelyek egyidejűleg elégítenek ki társadalmi igényeket és hoznak létre új társadalmi kapcsolatokat vagy együttműködéseket, és ezáltal jótékonyak a társadalom számára, és fokozzák a társadalom cselekvési képességét;

17. „szociális kísérletek”: olyan szakpolitikai beavatkozások, amelyek innovatív válaszokat nyújtanak társadalmi igényekre, és amelyeket kis körben, olyan feltételek mellett hajtanak végre, ahol biztosított a hatásuk értékelése, annak érdekében, hogy meggyőző eredmények esetén más helyzetben vagy szélesebb körben is meg lehessen ismételni az alkalmazásukat;

18. „kulcskompetenciák”: olyan ismeretek, készségek és kompetenciák, amelyekre valamennyi egyénnek – élete bármely szakaszában – szüksége van a személyes kiteljesedéshez és fejlődéshez, a foglalkoztatáshoz, a társadalmi befogadáshoz és az aktív polgári szerepvállaláshoz. A kulcskompetenciák a következők: Írni-olvasni tudás; többnyelvűség; matematika, természettudományok, technológia és műszaki tudományok; digitális kompetenciák; személyes és szociális kompetenciák, valamint a tanulás elsajátítása; állampolgárság; vállalkozói készség; kulturális érzékenység és kifejezőkészség.

19. „harmadik ország”: olyan ország, amely nem tagja az Európai Uniónak.

(2) A [közös rendelkezésekről szóló új rendelet] [2]. cikkében foglalt fogalommeghatározások az ESZA+ megosztott irányítás alá tartozó ágára is alkalmazandók.

3. cikk

Általános célkitűzések és végrehajtási módszerek

Az ESZA+ célja a tagállamok támogatása a magas foglalkoztatási szintek, a méltányos szociális védelem és a munka jövőbeli világára felkészült, képzett és ellenálló munkaerő biztosítása érdekében, a szociális jogok európai pillérében – amelyet az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság 2017. november 17-én hirdetett ki – meghatározott elvekkel összhangban.

Az ESZA+ támogatja és kiegészíti a tagállami szakpolitikákat, valamint azokhoz értéket ad hozzá annak érdekében, hogy biztosítsa az esélyegyenlőséget, a munkaerőpiacra való bejutást, a tisztességes munkafeltételeket, valamint a szociális védelmet és társadalmi befogadást, továbbá az emberi egészség magas szintű védelmét.

Végrehajtására a következőképpen kerül sor:

a) megosztott irányítás keretében a támogatásnak a 4. cikk (1) bekezdésében jelzett egyedi célkitűzéseknek megfelelő része tekintetében („a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág”), valamint

b) közvetlen és közvetett irányítás keretében a támogatásnak a 4. cikk (1) bekezdésében és a 23. cikkben jelzett célkitűzéseknek megfelelő része („a foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó ág”), valamint a támogatásnak a 4. cikk (1) és (3) bekezdésében és a 26. cikkben jelzett célkitűzéseknek megfelelő része („az egészségügyi ág”) tekintetében.

4. cikk

Egyedi célkitűzések

(1) Az ESZA+ a következő egyedi célkitűzéseket támogatja a foglalkoztatás, az oktatás és a társadalmi befogadás, valamint az egészségügy területén, ezáltal a [közös rendelkezésekről szóló új rendelet] [4]. cikkében foglalt, „egy szociálisabb Európa – a szociális jogok európai pillérének végrehajtása” tárgyú szakpolitikai célkitűzéshez is hozzájárulva:

i. a foglalkoztatásba való bejutás javítása minden munkanélküli, különösen pedig a fiatalok és a tartósan munkanélküliek, valamint az inaktív személyek számára, előmozdítva az önfoglalkoztatást és a szociális gazdaságot;

ii. a munkaerőpiaci intézmények és szolgáltatások korszerűsítése a készségigények értékelése és a munkaerőpiac igényeinek való megfelelés, a pályamódosítás és a mobilitás érdekében időben történő, egyénre szabott segítségnyújtás és támogatás céljából;

iii. a nők munkaerőpiaci részvételének előmozdítása, a munka és a magánélet megfelelőbb egyensúlya, ideértve a gyermekgondozás igénybevételét, az egészségügyi kockázatokra is figyelmet fordító, egészséges és megfelelően kiigazított munkakörnyezetet, a munkavállalók, a vállalkozások és a vállalkozók változáshoz való alkalmazkodását, valamint az aktív és egészséges öregedést;

iv. az oktatási és képzési rendszerek minőségének, eredményességének és munkaerőpiaci relevanciájának fejlesztése, a kulcskompetenciák – többek között a digitális készségek – elsajátításának támogatása céljából;

v. a minőségi és befogadó oktatásba és képzésbe való egyenlő bejutás és ezek elvégzése, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára, a kisgyermekkor oktatástól és gondozástól az általános és a szakmai oktatáson és képzésen keresztül a felsőoktatásig, valamint felnőttoktatás és -tanulás, ideértve a tanulási mobilitás előmozdítását mindenki számára;

vi. az egész életen át tartó tanulás – különösen a készségek rugalmas fejlesztésére és az átképzésre irányuló lehetőségek – elősegítése mindenki számára, figyelembe véve a digitális készségeket, a munkaerőpiaci igényekre alapozva megfelelőbben előre jelezve a változásokat és az új készségek iránti igényeket, megkönnyítve a pályamódosítást és elősegítve a szakmai mobilitást;

vii. az aktív befogadás ösztönzése, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében;

viii. harmadik országok állampolgárai és marginalizált közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációjának előmozdítása;

ix. a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférés megerősítése; a szociális védelmi rendszerek

korszerűsítése, ideértve a szociális védelemhez való hozzáférés előmozdítását is; az egészségügyi rendszerek és tartós ápolási-gondozási szolgáltatások hozzáférhetőségének, hatékonyságának és rezilienciájának javítása;

x. a szegénységgel vagy társadalmi kirekesztéssel fenyegetett, többek között a legrászorulóbb személyek társadalmi integrációjának előmozdítása;

xi. az anyagi depriváció kezelése ételmisszer és/vagy alapvető anyagi támogatás legrászorulóbbaknak való nyújtása útján, többek között kísérő intézkedésekkel.

(2) Az ESZA+ az (1) bekezdésben említett egyedi célkitűzések érdekében a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág keretében végrehajtott intézkedések útján hozzájárul a [közös rendelkezésekről szóló új rendelet] [4.] cikkében felsorolt egyéb szakpolitikai célkitűzésekhez is, különösen azokhoz, amelyek a következőkkel kapcsolatosak:

(1) egy intelligensebb Európa, az intelligens szakosodáshoz szükséges készségek, a kulcsfontosságú alaptermotechnológiákhoz szükséges készségek, az ipari átmenet, a készségekkel és a vállalkozói készséggel kapcsolatos ágazati együttműködés fejlesztése, a kutatók képzése, a hálózati tevékenységek és a felsőoktatási intézmények, a szakképzési intézmények, valamint a kutató- és technológiai központok, vállalkozások és klaszterek közötti partnerségek, a mikro-, kis- és középvállalkozásoknak, valamint a szociális gazdaságnak nyújtott támogatás útján;

(2) egy zöldebb, alacsony széndioxid-kibocsátású Európa, az oktatási és képzési rendszereknek a készségek és a képesítések kiigazításához szükséges fejlesztésével, minden személy, többek között a munkaerő készségfejlesztésével, valamint új munkahelyek létrehozásával a környezethez, az éghajlathoz, az energiához és a biogazdasághoz kapcsolódó ágazatokban.

(3) Az ESZA+ az egészségügyi ág keretében támogatja az egészségfejlesztést és a betegségmegelőzést, hozzájárul az egészségügyi rendszerek eredményességéhez, hozzáférhetőségéhez és ellenálló képességéhez, biztonságosabbá teszi az egészségügyi ellátást, csökkenti az egészségügyi egyenlőtlenségeket, megvédi a polgárokat a határon átnyúló egészségügyi veszélyektől, valamint támogatja az uniós egészségügyi jogszabályokat.

5. cikk

Költségvetés

- (1) Az ESZA+ 2021 és 2027 közötti időszakra szóló teljes pénzügyi keretösszege folyó áron 101 174 000 000 EUR.
- (2) A pénzügyi keretösszegnek a megosztott irányítás alá tartozó és „Beruházás a munkahelyteremtésbe és a növekedésbe” célkitűzés szerinti ESZA+-ágra jutó része folyó áron 100 000 000 000 EUR vagy 2018-as áron 88 646 194 590 EUR, amelyből 200 000 000 EUR-t vagy 2018-as áron 175 000 000 EUR-t rendelnek a 23. cikk i) pontjában említett innovatív megoldásokat támogató transznacionális együttműködéshez, valamint 400 000 000 EUR vagy 2018-as áron 376 928 934 EUR kiegészítő finanszírozást az EUMSZ 349. cikkében meghatározott legkülső régiók és az 1994. évi csatlakozási okmány 6. jegyzőkönyvének 2. cikkében foglalt kritériumokat teljesítő NUTS 2 szintű régiók számára.
- (3) A foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ág 2021 és 2027 közötti időszakra szóló pénzügyi keretösszege folyó áron 1 174 000 000 EUR.

- (4) A (3) bekezdésben említett összeg indikatív felosztása a következő:
- a) 761 000 000 EUR a foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó ág végrehajtására;
 - b) 413 000 000 EUR az egészségügyi ág végrehajtására.
- (5) A (3) és a (4) bekezdésben említett összeg felhasználható a programok végrehajtásához kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtásra, így például előkészítő, nyomonkövetési, kontroll-, ellenőrzési és értékelési intézkedésekre is, ideértve a vállalati információtechnológiai rendszereket is.

6. cikk

A férfiak és nők közötti egyenlőség, valamint az esélyegyenlőség és a megkülönböztetésmentesség

(1) A megosztott irányítás keretébe tartozó ESZA+ ág égisze alatt végrehajtott valamennyi program, továbbá a foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ág által támogatott műveletek biztosítják a férfiak és a nők közötti egyenlőséget előkészítésük, végrehajtásuk, nyomon követésük és értékelésük során. Előmozdítják továbbá az esélyegyenlőséget mindenki számára, nemre, faji vagy etnikai származásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, életorra vagy szexuális irányultságra alapuló megkülönböztetés nélkül.

(2) A tagállamok és a Bizottság az ESZA+ bármely célkitűzésén belül támogatják az (1) bekezdésben említett elvek előmozdítására irányuló egyedi célzott intézkedéseket is, például a bentlakásos/intézményi gondozás helyett a családi és közösségi gondozásra való átállást.

II. rész – Végrehajtás a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág keretében

I. fejezet

A programozásra vonatkozó közös rendelkezések

7. cikk

Következetesség és tematikus koncentráció

(1) A tagállamok a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásokat olyan beavatkozásokra összpontosítják, amelyek a nemzeti reformprogramjaikban, az európai szemeszterben, valamint az EUMSZ 121. cikkének (2) bekezdésével és 148. cikkének (4) bekezdésével összhangban elfogadott országspecifikus ajánlásokban meghatározott kihívásokkal foglalkoznak, és figyelembe veszik a szociális jogok európai pillérében meghatározott elveket és jogokat.

A tagállamok és adott esetben a Bizottság előmozdítják a szinergiákat és gondoskodnak az ESZA+ és más uniós alapok, programok és eszközök, például az Erasmus, a Menekültügyi és

Migrációs Alap, valamint a reformtámogatási program – többek között a reformösztönző eszköz és a technikai támogatási eszköz – közötti koordinációról, kiegészítő jellegről és koherenciáról, úgy a tervezési szakaszban, mint a végrehajtás során. A tagállamok és adott esetben a Bizottság optimalizálják a koordinációs mechanizmusokat az erőfeszítések megkettőződésének elkerülése és a végrehajtásért felelős személyek közötti szoros együtt működés biztosítása érdekében, hogy koherens és egyszerűsített támogatási intézkedéseket lehessen megvalósítani.

(2) A tagállamok a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásaikból megfelelő összeget rendelnek az EUMSZ 121. cikkének (2) bekezdésével és 148. cikkének (4) bekezdésével összhangban elfogadott országspecifikus ajánlásokban és az európai szemeszterben meghatározott olyan kihívások kezelésére, amelyek a 4. cikkben foglaltak szerint az ESZA+ hatálya alá tartoznak.

(3) A tagállamok a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásaik legalább 25 %-át a társadalmi befogadás területére vonatkozóan a 4. cikk (1) bekezdésének vii–xi. pontjában meghatározott egyedi célkitűzésekhez – például harmadik országok állampolgárai társadalmi-gazdasági integrációjának előmozdításához – rendelik.

(4) A tagállamok a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásaik legalább 2 %-át az anyagi depriváció kezelésének a 4. cikk (1) bekezdésének xi. pontjában meghatározott egyedi célkitűzéséhez rendelik.

A 4. cikk (1) bekezdésének x. pontjában meghatározott egyedi célkitűzéshez rendelt és a leginkább rászorulóakra irányuló források figyelembe vehetők az e bekezdés első albekezdésében meghatározott, legalább 2 %-os minimális juttatásnak való megfelelés ellenőrzése során.

(5) Azok a tagállamok, ahol a nem foglalkoztatott, illetve oktatásban vagy képzésben nem részesülő, 15 és 29 év közötti fiatalok aránya 2019-ben az Eurostat adatai szerint meghaladja az uniós átlagot, a 2021 és 2025 közötti időszakra vonatkozó, megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásaik legalább 10 %-át a fiatalok foglalkoztatását és az iskola és a munka közötti átmenetet támogató célzott intézkedésekhez és strukturális reformokhoz, valamint az oktatásba vagy képzésbe és a második esélyt kínáló oktatásba való újbóli beilleszkedés módjaihoz rendelik, különösen az ifjúsági garancia programjainak végrehajtása keretében.

A 2026 és 2027 közötti időszakra vonatkozó, megosztott irányítás szerinti ESZA+-erőforrások a [közös rendelkezésekről szóló új rendelet] [14.]. cikke szerinti időközi programozásakor azok a tagállamok, ahol a nem foglalkoztatott, illetve oktatásban vagy képzésben nem részesülő, 15 és 29 év közötti fiatalok aránya 2024-ben az Eurostat adatai szerint meghaladja az uniós átlagot, a 2026 és 2027 közötti időszakra vonatkozó, megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásaik legalább 10 %-át az említett intézkedésekhez rendelik.

Az első és a második albekezdésben meghatározott feltételeket teljesítő legkülső régiók programjaikban a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásaik legalább 15 %-át az első albekezdésben meghatározott célzott intézkedésekhez rendelik. Ezt a juttatást figyelembe kell venni az első és a második albekezdésben meghatározott nemzeti szintű minimális százalékos arálynak való megfelelés ellenőrzésekor.

A tagállamok a szóban forgó intézkedések végrehajtásakor kiemelten kezelik az inaktív és a tartósan munkanélküli fiatalokat, és célzott megkereső intézkedéseket léptetnek hatályba.

(6) A (2)–(5) bekezdés nem alkalmazandó a legkülső régiók és az 1994. évi csatlakozási okmány 6. jegyzőkönyvének 2. cikkében foglalt kritériumokat teljesítő NUTS 2 szintű régiók által kapott konkrét kiegészítő juttatásra.

(7) Az (1)–(5) bekezdés nem alkalmazandó a technikai segítségnyújtásra.

8. cikk

Partnerség

(1) Az egyes tagállamok gondoskodnak a szociális partnereknek és a civil társadalmi szervezeteknek a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág által támogatott foglalkoztatási, oktatási és szociális befogadási politikák megvalósításában való megfelelő részvételéről.

(2) A tagállamok az egyes programokban megfelelő összeget rendelnek a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-forrásokból a szociális partnerek és a civil társadalmi szervezetek kapacitásépítéséhez.

9. cikk

Az anyagi depriváció kezelése

A 7. cikk (4) bekezdésében említett forrásokat külön prioritás vagy program keretében programozzák.

10. cikk

A fiatalok foglalkoztatásának támogatása

A 7. cikk (5) bekezdése szerinti támogatást külön prioritás keretében programozzák, és az támogatja a 4. cikk (1) bekezdésének i. pontjában meghatározott egyedi célkitűzést.

11. cikk

A releváns országspecifikus ajánlások támogatása

A 7. cikk (2) bekezdése szerint a releváns országspecifikus ajánlásokban és az európai szemeszterben meghatározott kihívások kezelésére irányuló intézkedéseket egy vagy több külön prioritás keretében programozzák.

II. fejezet

A megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti általános támogatás

12. cikk

Hatály

Ez a fejezet megosztott irányítás szerinti végrehajtás esetén a 4. cikk (1) bekezdésének i–x. pontja szerinti ESZA+-támogatásra alkalmazandó („a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág általános támogatása”).

13. cikk

Innovatív intézkedések

- (1) A tagállamok támogatják a szociális innovációval és a szociális kísérletekkel kapcsolatos intézkedéseket, vagy megerősítik az állami hatóságokat, a magánszektor és a civil társadalmat, például a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiákat megtervező és végrehajtó helyi akciócsoportokat bevonó partnerségekre alapuló, alulról építkező megközelítéseket.
- (2) A tagállamok támogathatják a kis körben tesztelt, a foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó ág és más uniós programok keretében kidolgozott innovatív megközelítések (szociális kísérletek) szélesebb körű alkalmazását.
- (3) Innovatív intézkedések és megközelítések a 4. cikk (1) bekezdésének i–x. pontjában meghatározott egyedi célkitűzések bármelyike alapján programozhatók.
- (4) Az egyes tagállamok legalább egy prioritást az (1) vagy a (2) bekezdés vagy mindkettő végrehajtásához rendelnek. Az említett prioritások maximális társfinanszírozási rátája 95 %-ra növelhető a megosztott irányítás szerinti nemzeti ESZA+-juttatás legfeljebb 5 %-ának a szóban forgó prioritásokhoz való rendelése céljából.

14. cikk

Támogathatóság

- (1) A [közös rendelkezésekről szóló új rendelet] [58]. cikkében említett költségeken felül az alábbi költségek nem jogosultak a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti általános támogatásra:
- a) földterület és ingatlan vásárlása, infrastruktúra biztosítása, valamint
 - b) bútorok, berendezések és járművek vásárlása, kivéve, ha a vásárlás a művelet céljának eléréséhez szükséges, vagy az említett tételek értékét teljesen értékcsökkentik, vagy ha az említett tételek megvásárlása a leggazdaságosabb lehetőség.
- (2) Egy harmadik fél által a művelet résztvevői javára kifizetett juttatások vagy bérek formáját öltő természetbeni hozzájárulások jogosultak lehetnek a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti általános támogatásra, amennyiben a természetbeni juttatásokra a nemzeti szabályokkal – többek között a számviteli szabályokkal – összhangban került sor, és ezek nem haladják meg a harmadik fél által viselt költséget.
- (3) A legkülső régiók és az 1994. évi csatlakozási okmány 6. jegyzőkönyvének 2. cikkében foglalt kritériumokat teljesítő NUTS 2 szintű régiók által kapott egyedi kiegészítő juttatást a 4. cikk (1) bekezdésében meghatározott egyedi célkitűzések megvalósításának támogatására kell fordítani.
- (4) A közvetlen személyzeti költségek akkor jogosultak a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti általános támogatásra, ha mértékük nem haladja meg az érintett tagállamban a szakma Eurostat-adatokkal alátámasztott szokásos díjazásának 100 %-át.

15. cikk

Mutatók és jelentéstétel

- (1) A végrehajtás alakulásának nyomon követése céljából a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti általános támogatásból részesülő programok az e rendelet 1. mellékletében

meghatározott közös teljesítmény- és eredménymutatókat alkalmaznak. A programok programspecifikus mutatókat is használhatnak.

(2) A közös és a programspecifikus teljesítménymutatók esetében a referenciaértéket nullára kell beállítani. A szóban forgó mutatókra vonatkozó halmozott számszerűsített részcélokat és célértékeket abszolút értékben kell meghatározni, amennyiben a támogatott műveletek jellege ezt szükségessé teszi. A teljesítménymutatókra vonatkozóan megadott értékeket abszolút értékben kell kifejezni.

(3) Azon közös és programspecifikus eredménymutatók esetében, amelyek tekintetében a 2029. évre vonatkozóan a 2024-es célérték tekintetében számszerűsített kumulatív részcélokat állapítottak meg, a referenciaértéket a legfrissebb rendelkezésre álló adatok vagy egyéb releváns információforrás segítségével kell megállapítani. A közös eredménymutatókra vonatkozó célértékeket abszolút értékben vagy százalékos arányban kell megállapítani. A programspecifikus eredménymutatókat és a kapcsolódó célértékeket mennyiségi vagy minőségi szempontból lehet meghatározni. A közös eredménymutatókra vonatkozóan megadott értékeket abszolút értékben kell kifejezni.

(4) A résztvevőkre vonatkozó mutatók adatait csak akkor lehet továbbítani, amikor az adott résztvevő tekintetében az 1. melléklet (1a) pontja szerint előírt valamennyi adat rendelkezésre áll.

(5) A tagállamok az adatok nyilvántartásokban vagy azokkal egyenértékű forrásokban való rendelkezésre állása esetén lehetővé teszik, hogy az irányító hatóságok vagy a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti általános támogatás nyomon követéséhez és értékeléséhez szükséges adatgyűjtéssel megbízott más szervek az adatnyilvántartásokból vagy azokkal egyenértékű forrásokból hozzáférjenek a szóban forgó adatokhoz, az (EU) 2016/679 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének c) és e) pontjával összhangban.

(6) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 38. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az I. mellékletben foglalt mutatók módosítására vonatkozóan, amennyiben ezt szükségesnek ítéli a programok végrehajtása alakulásának tényleges értékeléséhez.

III. fejezet

Az anyagi depriváció kezeléséhez nyújtott ESZA+-támogatás

16. cikk

Hatály

Ez a fejezet a 4. cikk (1) bekezdésének xi. pontja szerinti ESZA+-támogatásra alkalmazandó.

17. cikk

Alapelvek

(1) Az anyagi depriváció kezeléséhez nyújtott ESZA+-támogatás csak olyan élelmiszerek és áruk elosztásának támogatására használható fel, amelyek megfelelnek a fogyasztási cikkek biztonságosságáról szóló uniós jogszabályoknak.

(2) A tagállamok és a kedvezményezettek az élelmiszereket és/vagy az alapvető anyagi támogatást a leginkább rászoruló személyek szükségleteihez kapcsolódó objektív kritériumok alapján választják ki. Az élelmiszer-ipari termékek és adott esetben áruk kiválasztási

szempontjai körében az éghajlati és környezeti vonatkozásokat is figyelembe kell venni, különösen az élelmiszer-pazarlás csökkentése céljából. Az elosztandó élelmiszertermékek típusát adott esetben a leginkább rászoruló személyek kiegyensúlyozott étrendjéhez való hozzájárulásuk alapján kell kiválasztani.

Élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás a leginkább rászoruló személyek számára közvetlenül vagy pedig közvetetten, elektronikus utalványok vagy kártyák formájában nyújtható, feltéve hogy ez utóbbiakat csak élelmiszer és/vagy a 2. cikk (3) bekezdése szerinti alapvető anyagi támogatás céljából lehet beváltani.

A leginkább rászoruló személyek rendelkezésére bocsátott élelmiszert az 1308/2013/EU rendelet 16. cikkének (2) bekezdésével összhangban elhelyezett termékek felhasználásából, feldolgozásából vagy értékesítéséből lehet beszerezni, amennyiben gazdaságilag ez a legkedvezőbb lehetőség, és nem okoz indokolatlan késedelmet az élelmiszer leginkább rászoruló személyekhez történő eljuttatásában.

Az ilyen ügyletből származó összegeket a leginkább rászoruló személyek javára lehet felhasználni a program keretében eleve rendelkezésre álló összegeken felül.

(3) A Bizottság és a tagállamok gondoskodnak arról, hogy az anyagi depriváció kezeléséhez nyújtott ESZA+-támogatás keretében biztosított támogatás tiszteletben tartsa a leginkább rászoruló személyek méltóságát, és elejét vegye megfélemlítésüknek.

(4) Élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás nyújtása kiegészíthető az illetékes szolgálatokhoz való újbóli irányítással és más olyan kísérő intézkedésekkel is, amelyek célja a leginkább rászoruló személyek társadalmi befogadása.

18. cikk

A prioritás tartalma

A 4. cikk (1) bekezdésének xi. pontja szerinti támogatására vonatkozó prioritás az alábbiakat határozza meg:

- a) a támogatás típusa;
- b) a legfontosabb célcsoportok;
- c) a nemzeti vagy regionális támogatási rendszerek ismertetése.

Az ilyen típusú támogatásra és a kapcsolódó technikai segítségnyújtásra korlátozódó programok esetében a prioritás a műveletek kiválasztására vonatkozó kritériumokat is magában foglalja.

19. cikk

A műveletek támogathatósága

(1) A leginkább rászoruló személyeknek biztosított élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás a kedvezményezett által vagy nevében is megvásárolható, illetve ingyenesen a kedvezményezett rendelkezésére bocsátható.

(2) Az élelmiszert és/vagy alapvető anyagi támogatást ingyenesen osztják el a leginkább rászoruló személyek számára.

20. cikk

A kiadások elszámolhatósága

(1) Az anyagi depriváció kezeléséhez nyújtott ESZA+-támogatás elszámolható költségei az alábbiak:

a) az élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás beszerzési költségei, többek között az élelmiszernek és/vagy alapvető anyagi támogatásnak a végső címzettek számára az élelmiszert és/vagy alapvető anyagi támogatást átadó kedvezményezettekhez történő szállításával kapcsolatos költségek;

b) amennyiben az élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás azt a végső címzetteknek átadó kedvezményezettekhez történő szállítása nem tartozik az a) pont hatálya alá, az azokat megvásárló szerv által az élelmiszer és/vagy alapvető anyagi támogatás tárolási lerakatokba és/vagy a kedvezményezettekhez történő szállításával kapcsolatosan viselt költségek, valamint a tárolási költségeknek az a) pontban említett költségek 1 %-ában megadott átalánya vagy megfelelően indokolt esetekben a ténylegesen felmerült és megfizetett költségek;

c) az élelmiszer és/vagy az alapvető anyagi támogatás a leginkább rászoruló személyeknek történő elosztásában részt vevő kedvezményezettek által viselt adminisztrációs, szállítási és tárolási költségek az a) pontban említett költségek 5 %-ának megfelelő átalányösszegként megadva; vagy az 1308/2013/EU rendelet 16. cikkének megfelelően elhelyezett élelmiszertermékek értékének 5 %-aként megadva.

d) az élelmiszer-adományok begyűjtésének, szállításának, tárolásának és szétosztásának, továbbá az ezekkel közvetlenül kapcsolatos figyelemfelkeltő tevékenységeknek a költségei;

e) az élelmiszert és/vagy az alapvető anyagi támogatást a leginkább rászoruló személyeknek elosztó kedvezményezettek által vagy nevében vállalt kísérő intézkedések kedvezményezettek által bejelentett költségei, az a) pontban említett költségek 5 %-ának megfelelő átalányösszegként.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában említett elszámolható költségek csökkentése abban az esetben, ha az élelmiszer és/vagy az alapvető anyagi támogatás megvásárlásáért felelős szerv nem tesz eleget az alkalmazandó jogszabályoknak, nem eredményezi az (1) bekezdés c) és e) pontjában meghatározott elszámolható költségek csökkentését.

(3) Az alábbi költségek nem számolhatók el:

a) hitelkamat;

b) infrastruktúra biztosítása;

c) használt áruk költségei.

21. cikk

Mutatók és jelentéstétel

(1) A végrehajtás alakulásának nyomon követése céljából az anyagi depriváció kezelésére vonatkozó prioritások az e rendelet II. mellékletében meghatározott közös teljesítmény- és eredménymutatókat alkalmaznak. E programok programspecifikus mutatókat is használhatnak.

(2) A közös és a programspecifikus eredménymutatók esetében a referenciaértéket meg kell határozni.

(3) Az irányító hatóságok 2025. június 30-ig és 2028. június 30-ig jelentést tesznek a Bizottságnak a végső címzettek vonatkozóan az előző évben elvégzett strukturált felmérés

eredményeiről. A szóban forgó felmérést a Bizottság által végrehajtási jogi aktus útján meghatározott modellre kell alapozni.

(4) A Bizottság végrehajtási jogi aktust fogad el, amelyben a 39. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó-bizottsági eljárással összhangban létrehozza a végső címzettek strukturált felméréséhez használandó mintát az e cikk végrehajtására vonatkozó egységes feltételek biztosítása céljából.

(5) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 38. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a II. mellékletben foglalt mutatók módosítására vonatkozóan, amennyiben ezt szükségesnek ítéli a programok végrehajtása alakulásának tényleges értékeléséhez.

22. cikk

Ellenőrzés

A műveletek ellenőrzése a végrehajtás minden szakaszára és az elosztási lánc valamennyi szintjére kiterjedhet a végső címzettek ellenőrzése kivételével, hacsak egy kockázatértékelés alkalmával nem merül fel szabálytalanság vagy csalás konkrét kockázata.

III. rész – Végrehajtás a közvetlen és a közvetett irányítás keretében

I. fejezet – A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó ág egyedi szabályai

I. szakasz: Általános rendelkezések

23. cikk

Operatív célkitűzések

A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó ág az alábbi operatív célkitűzésekkel rendelkezik:

a) magas színvonalú összehasonlító elemzési ismeretek kidolgozása annak biztosítása érdekében, hogy a 4. cikkben említett egyedi célkitűzések elérésére irányuló szakpolitikák megbízható bizonyítékokra alapuljanak, és relevánsak legyenek a társult országok szükségletei, problémái és körülményei szempontjából;

b) eredményes és befogadó információmegosztás, kölcsönös tanulás, szakmai vizsgálatok és párbeszéd a 4. cikkben említett területekre vonatkozó szakpolitikákról annak érdekében, hogy segítséget lehessen nyújtani a társult országoknak a megfelelő szakpolitikai intézkedések meghozatalában;

c) a szociális kísérletek támogatása a 4. cikkben említett területeken, valamint az érdekelt feleknek a tesztelt szociálpolitikai innovációk végrehajtására, továbbítására vagy fejlesztésére vonatkozó képességének kiépítése;

d) konkrét támogatási szolgáltatások – amelyek köre a felvételt megelőző előkészületektől az elhelyezkedést követő segítségnyújtásig terjed – nyújtása a munkaadók és

a munkanélküliek számára az integrált európai munkaerőpiacok létrehozására figyelemmel, hogy betölthetők legyenek bizonyos ágazatok, szakmák, országok, határ menti régiók üres álláshelyei, valamint konkrét csoportok (pl. a veszélyeztetett személyek) számára;

e) az induló és a fejlődő szakaszban lévő – különösen a veszélyeztetett személyeket foglalkoztató – mikrovállalkozások számára történő mikrofinanszírozás nyújtásához kapcsolódó piaci ökoszisztéma kidolgozásának támogatása;

f) az uniós szintű hálózatépítés, valamint a releváns érdekelt felekkel és azok között folytatott párbeszéd támogatása a 4. cikkben említett területeken, továbbá a szóban forgó érdekelt felek intézményi kapacitásának kiépítéséhez való hozzájárulás, ideértve a közfoglalkoztatási szolgáltatásokat, a szociális biztonsággal kapcsolatos intézményeket, a mikrofinanszírozási intézményeket és a szociális vállalkozások és a szociális gazdaság számára finanszírozást nyújtó intézményeket;

g) a szociális vállalkozások fejlődésének, valamint egy szociális beruházási piac kialakulásának támogatása, előmozdítva az állami és a magánszféra közötti interakciókat, valamint a szóban forgó piacon az alapítványok és emberbarát szereplők részvételét;

h) iránymutatás nyújtása a szociális jogok európai pillérének végrehajtásához szükséges szociális infrastruktúra (többek között lakhatás, gyermekgondozás, valamint oktatás és képzés, egészségügyi ellátás és hosszú távú gondozás) kidolgozásához;

i) transznacionális együttműködés támogatása az innovatív megoldások transzferének meggyorsítása és fejlesztésének előmozdítása érdekében, különösen a foglalkoztatás, a készségek és a társadalmi befogadás területén, egész Európában;

j) az alkalmazandó szociális és munkaügyi normák végrehajtásának támogatása a globalizáció és a 4. cikkben említett területekre vonatkozó uniós szakpolitikák külső dimenziójának kiaknázása keretében.

II. szakasz – Támogathatóság

24. cikk

Támogatható intézkedések

(1) Kizárólag a 3. és a 4. cikkben említett célkitűzésekre irányuló intézkedések finanszírozhatók.

(2) A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó ág keretében az alábbi intézkedések támogathatók:

a) Elemző tevékenységek, többek között harmadik országok vonatkozásában, konkrétan:

i. felmérések, tanulmányok, statisztikai adatok, módszertanok, osztályozások, mikroszimulációk, mutatók, európai szintű megfigyelőközpontok finanszírozása és referenciaértékek;

ii. a szociális innovációkat értékelő szociális kísérletek;

iii. az uniós jog átültetésének és alkalmazásának nyomon követése és értékelése.

b) A szakpolitika végrehajtása, konkrétan:

i. határon átnyúló partnerségek és támogató szolgáltatások a határ menti régiókban;

- ii. az egész Unióra kiterjedő, uniós szintű foglalkoztatási mobilitási rendszer az azonosított munkaerőpiaci hiányosságokkal küzdő területeken az üres álláshelyek betöltése céljából;
 - iii. a mikrofinanszírozás és a szociális vállalkozások támogatása többek között vegyesfinanszírozási műveletekkel, például aszimmetrikus kockázatmegosztással vagy a tranzakciós költségek csökkentésével, továbbá a szociális infrastruktúra és készségek fejlesztésének támogatásával;
 - iv. a transznacionális együttműködés és partnerség támogatása az innovatív megoldások transzfere és fejlesztése céljából;
- c) Kapacitásépítés, konkrétan a következők esetében:
- i. a 4. cikk (1) bekezdésében említett területekhez kapcsolódó uniós szintű hálózatok;
 - ii. az ág végrehajtásához kapcsolódó iránymutatást, információkat és segítségnyújtást biztosító nemzeti kapcsolattartók;
 - iii. a részt vevő országok közigazgatása, a szociális biztonsági intézmények és a munkaerő mobilitásának elősegítéséért felelős foglalkoztatási szolgáltatások, a mikrofinanszírozási intézmények, a szociális vállalkozások számára finanszírozást nyújtó intézmények vagy más szociális beruházással foglalkozó szereplők, valamint hálózatépítés;
 - iv. érdekelt felek a transznacionális együttműködésre figyelemmel;
- d) Kommunikációs és terjesztési tevékenységek, konkrétan:
- i. kölcsönös tanulás a bevált gyakorlatok cseréje, innovatív megközelítések, az elemző tevékenységek eredményei, szakmai vizsgálatok és teljesítményértékelés útján;
 - ii. iránymutatások, beszámolók, információs anyagok és médiavisszhang a 4. cikk (1) bekezdésében említett területekhez kapcsolódó kezdeményezéseket illetően;
 - iii. a 4. cikk (1) bekezdésében említett területekhez kapcsolódó bizonyítékok terjesztésével foglalkozó információs rendszerek;
 - iv. a Tanács elnöksége által szervezett események, konferenciák és szemináriumok.

25. cikk

Részvételre jogosult jogalanyok

(1) A költségvetési rendelet [197]. cikkében foglalt követelményeken túl a jogalanyok az alábbi kritériumok alapján jogosultak részvételre:

- a) Az alábbi országok bármelyikében letelepedett jogalanyok:
 - i. tagállam vagy hozzá kapcsolódó tengerentúli ország vagy terület;
 - ii. társult ország;
 - iii. a munkaprogramban felsorolt harmadik ország a (2) és a (3) bekezdésben meghatározott feltételek mellett;
- b) bármely nemzetközi szervezet vagy az uniós jog alapján létrehozott bármely jogalany.

- (2) A nem társult harmadik országban letelepedett jogalanyok kivételesen jogosultak a részvételre, amennyiben ez egy adott intézkedés célkitűzéseinek eléréséhez szükséges.
- (3) A nem társult harmadik országban letelepedett jogalanyok elvileg maguk viselik részvételük költségét.

II. fejezet – Az egészségügyi ágra vonatkozó egyedi rendelkezések

I. szakasz: Általános rendelkezések

26. cikk

Operatív célkitűzések

- (1) Kizárólag a 3. és a 4. cikkben említett célkitűzéseket végrehajtó intézkedések finanszírozhatók.
- (2) Az egészségügyi ág az alábbi operatív célkitűzésekkel rendelkezik:
- a) Az Unió válsághelyzetekkel kapcsolatos felkészültségének, irányításának és reagálásának megerősítése a polgárok határon átnyúló egészségügyi veszélyekkel szembeni védelme érdekében.
 - i. Kapacitásépítési intézkedések a válsághelyzetekkel kapcsolatos felkészültség, irányítás és reagálás érdekében
 - ii. Határon átnyúló egészségügyi veszélyekre való reagálás válság idején
 - iii. A laboratóriumi kapacitás támogatása
 - iv. Az antimikrobiális rezisztencia kezelése
 - b) Az egészségügyi rendszerek fejlesztése
 - i. Az egészségfejlesztésbe és a betegségek megelőzésébe való beruházás
 - ii. Az egészségügy és az ellátás digitális átalakulásának támogatása
 - iii. Egy fenntartható uniós egészségügyi információs rendszer fejlesztésének támogatása
 - iii. A tagállamok olyan tudástranszferrel való támogatása, amely hasznos az eredményesebb, hozzáférhetőbb és ellenállóbb egészségügyi rendszereket, valamint a megfelelőbb egészségfejlesztést és betegségmegelőzést célzó és konkrétan az európai szemeszterben meghatározott kihívásokkal foglalkozó nemzeti reformfolyamatok szempontjából
 - iv. Az egészségügyi rendszer jövőbeli kihívásaira reagáló megközelítések kidolgozása és végrehajtása.
 - c) Az uniós egészségügyi jogszabályok támogatása
 - i. a gyógyszerekre és az orvostechikai eszközökre vonatkozó jogszabályok végrehajtásának támogatása

- ii. az egészségügyi technológiaértékelésről szóló uniós jogszabályok végrehajtásának támogatása²⁶
 - iii. a tagállamok nyomon követése és támogatása az emberi eredetű anyagokról szóló jogszabályok végrehajtásában
 - iv. a dohányzásra vonatkozó jogszabályok végrehajtásának támogatása
 - v. a határon átnyúló egészségügyi ellátásról szóló uniós jogszabályok végrehajtásának támogatása
 - vi. a Bizottság fogyasztók biztonságával foglalkozó tudományos bizottságának és az Egészségügyi, Környezeti és Újonnan Felmerülő Kockázatok Tudományos Bizottságának támogatása
- d) az integrált munka (pl. európai referenciahálózatok, egészségügyi technológiaértékelés valamint az egészségfejlesztésre és a betegségek megelőzésére és kezelésére vonatkozó bevált gyakorlatok végrehajtása) támogatása
- i. Az európai referenciahálózatok további támogatása
 - ii. Az egészségügyi technológiaértékeléssel kapcsolatos együttműködés fejlesztésének támogatása az új harmonizált szabályok előkészítése során
 - iii. A bevált gyakorlatok végrehajtásának támogatása a közegészségügyet érintő innováció érdekében

II. szakasz

Támogathatóság

27. cikk

Támogatható intézkedések

- (1) Kizárólag a 3. és a 26. cikkben említett célkitűzéseket végrehajtó intézkedések finanszírozhatók.
- (2) Az egészségügyi ág keretében az alábbi működési intézkedések támogathatók:
- a) Elemző tevékenységek, konkrétan:
 - i. felmérések, tanulmányok, adatgyűjtések, módszertanok, osztályozások, mikroszimulációk, mutatók és referenciaértékek;
 - ii. az uniós jog átültetésének és alkalmazásának nyomon követése és értékelése.
 - b) A szakpolitika végrehajtása, konkrétan:
 - i. határon átnyúló együttműködés és partnerségek, többek között a határ menti régiókban;
 - ii. transznacionális együttműködés és partnerség támogatása az innovatív megoldások transzfere és fejlesztése céljából;
 - iii. egészségügyi válságra való felkészültséggel kapcsolatos gyakorlatok.

²⁶

A Bizottság javaslatot fogadott el az egészségügyi technológiaértékelésről (COM(2018)51 final).

- c) Kapacitásépítés, konkrétan a következők esetében:
- i. a tagállamok között olyan bevált gyakorlatok átadása, kiigazítása és szélesebb körben való terjesztése révén, amelyek igazolható uniós hozzáadott értékkel rendelkeznek;
 - ii. a 26. cikkben említett területekhez kapcsolódó uniós szintű hálózatok;
 - iii. az adatcserét szolgáló informatikai infrastruktúra kiépítésének, üzemeltetésének és karbantartásának támogatása révén;
 - iv. a program végrehajtásához kapcsolódó iránymutatást, információkat és segítségnyújtást biztosító nemzeti kapcsolattartók;
 - v. érdekelt felek a transznacionális együttműködésre figyelemmel;
 - vi. harmadik országokkal együttműködésben megvalósuló segítségnyújtás révén;
 - vii. egészségügyi válság esetén áruk és szolgáltatások beszerzése révén.
- d) Kommunikációs és terjesztési tevékenységek, konkrétan:
- i. kölcsönös tanulás a bevált gyakorlatok cseréje, innovatív megközelítések, az elemző tevékenységek eredményei, szakmai vizsgálatok és teljesítményértékelés útján;
 - ii. iránymutatások, beszámolók, információs anyagok és médiavisszhang a 26. cikkben említett területekhez kapcsolódó kezdeményezéseket illetően;
 - iii. a 26. cikkben említett területekhez kapcsolódó bizonyítékok terjesztésével foglalkozó információs rendszerek;
 - iv. a Tanács elnöksége által szervezett események és kapcsolódó előkészítő intézkedések, konferenciák és szemináriumok.

(3) A második bekezdésben említett intézkedések csak akkor támogathatók, ha elősegítik a méretgazdaságosság kialakítását, a válságra való felkészültség fejlesztését, a meghatározott, magas szintű hozzáadott értékkel rendelkező bevált gyakorlatok szélesebb körben való terjesztését, vagy ha céljuk annak biztosítása, hogy a 26. cikk (3) bekezdésében említett területekre vonatkozó uniós szabályokat végrehajtják, érvényesítik, értékelik és szükség esetén felülvizsgálják.

28. cikk

Részvételre jogosult jogalanyok és elszámolható költségek

(1) A költségvetési rendelet 197. cikkében foglalt követelményeken túl a jogalanyok az alábbi kritériumok alapján jogosultak részvételre:

- a) az alábbi országok bármelyikében letelepedett jogalanyok:
- i. tagállam vagy hozzá kapcsolódó tengerentúli ország vagy terület;
 - ii. társult ország;
 - iii. a munkaprogramban felsorolt harmadik ország a (3) és a (4) bekezdésben meghatározott feltételek mellett;
- b) az uniós jog alapján létrehozott bármely jogalany vagy bármely nemzetközi szervezet;

(2) Természetes személyek nem jogosultak részvételre.

(3) A nem társult harmadik országban letelepedett jogalanyok kivételesen jogosultak a részvételre, amennyiben ez egy adott intézkedés célkitűzéseinek eléréséhez szükséges.

(4) A nem társult harmadik országban letelepedett jogalanyok elvileg maguk viselik részvételük költségét.

(5) Kivételes esetben, az 1082/2013/EU határozatban²⁷ meghatározott, határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyek okozta válság során a nem társult országokban felmerült költségek kivételesen elszámolhatónak tekinthetők, ha ezeket az uniós polgárok egészségvédelme érdekében a kockázat terjedésének ellensúlyozása megfelelően indokolja.

29. cikk

Irányítás

A Bizottság konzultációt folytat a tagállamok egészségügyi hatóságaival az egészségfejlesztéssel, betegségmegelőzéssel és a nem fertőző betegségek irányításával foglalkozó irányítócsoporthoz vagy más érintett bizottsági szakértői csoportok vagy hasonló szervezetek keretében az egészségügyi ág számára létrehozott munkatervekről, annak prioritásairól és stratégiai orientációiról, valamint végrehajtásáról, továbbá más szakpolitikák egészségpolitikai szempontjairól és támogatási mechanizmusairól, ilyen módon fokozva ezek általános koordinációját és hozzáadott értékét.

III. fejezet

A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ágra alkalmazandó közös szabályok

30. cikk

A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ághoz társult harmadik országok részvétele

(1) A foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ág a következő társult országok előtt áll nyitva:

- a) az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) olyan tagjai, amelyek tagjai az Európai Gazdasági Térségnek (EGT), az EGT-megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban;
- b) csatlakozó országok, tagjelölt országok és potenciális tagjelöltek, a szóban forgó országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános

²⁷

Az Európai Parlament és a Tanács 1082/2013/EU határozata (2013. október 22.) a határokon áttérjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és a 2119/98/EK határozat hatályon kívül helyezéséről. EGT-vonatkozású szöveg (HL: HL L 293., 2013.11.5., 1. o.)

feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban;

- c) harmadik országok, a szóban forgó ország adott ágban való részvételéről szóló egyedi megállapodásban meghatározott feltételekkel összhangban, amennyiben a megállapodás
1. méltányos egyensúlyt biztosít az uniós programokban részt vevő harmadik ország hozzájárulásai és juttatásai tekintetében;
 2. meghatározza a programokban való részvétel feltételeit, többek között az egyes programokhoz vagy programágakhoz való pénzügyi hozzájárulás és ezek adminisztrációs költségei kiszámítását. Ezek a hozzájárulások [az új költségvetési rendelet] [21. cikkének (5) bekezdésével] összhangban címzett bevételnek minősülnek;
 3. nem ruháznak az ággal kapcsolatos döntéshozatali hatáskört a harmadik országra;
 4. garantálják az Unió jogát a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás biztosítására és pénzügyi érdekeinek védelmére.

(2) Emellett az egészségügyi ág nyitva áll az európai szomszédságpolitika hatálya alá tartozó országok előtt is, a szóban forgó országok uniós programokban való részvételének a vonatkozó keretmegállapodásokban és társulási tanácsi határozatokban vagy hasonló megállapodásokban meghatározott általános alapelveivel és általános feltételeivel, valamint az Unió és az említett országok közötti megállapodásokban meghatározott egyedi feltételekkel összhangban.

31. cikk

Az uniós finanszírozás formái és a végrehajtás módszerei

(1) A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ág a költségvetési rendeletben meghatározott bármely formában finanszírozást nyújthat, ideértve különösen a támogatásokat, díjakat, beszerzéseket és az olyan nemzetközi szervezetekbe történő önkéntes befizetéseket, amelyeknek az Unió tagja, vagy amelyek munkájában részt vesz.

(2) A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ágat közvetlenül a költségvetési rendeletben előírt módon vagy pedig közvetetten a költségvetési rendelet [61. cikke (1) bekezdésének c) pontjában] említett szervek útján kell végrehajtani.

A támogatások odaítélésekor a költségvetési rendelet [150]. cikkében említett értékelő bizottság külső szakértőkből is állhat.

(3) A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó ág keretében a vegyesfinanszírozási műveleteket a [z InvestEU rendelettel] és a költségvetési rendelet X. címével összhangban kell végrehajtani.

(4) Az egészségügyi ág keretében a közvetlen támogatások pályázati felhívás nélkül is odaítélhetők olyan finanszírozási intézkedések számára, amelyek egyértelmű uniós hozzáadott értékkel rendelkeznek, és amelyeket a tagállamokban vagy a programhoz társult harmadik országokban az egészségügyért felelős illetékes hatóságok vagy pedig az említett illetékes hatóságok által megbízott, egyedül vagy hálózatban eljáró állami szervek és nem kormányzati szervek társfinanszíroznak.

(5) Az egészségügyi ág keretében a közvetlen támogatások pályázati felhívás nélkül is odaítélhetők azon európai referenciahálózatok számára, amelyeket az európai referenciahálózatok tagállamainak képviselőiből álló testület az európai referenciahálózatok és azok tagjai létrehozására és értékelésére, valamint az e hálózatok létrehozásával és értékelésével kapcsolatos információk és tapasztalat megosztásának elősegítésére vonatkozó kritériumok megállapításáról szóló, 2014. március 10-i 2014/287/EU bizottsági végrehajtási határozatban meghatározott jóváhagyási eljárást követően hálózatként jóváhagyott.

32. cikk

Munkaprogram és koordináció

A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ágat a költségvetési rendelet [108]. cikkében említett munkaprogramokon keresztül kell végrehajtani. A munkaprogram adott esetben meghatározza a vegyesfinanszírozási műveletekre fenntartott teljes összeget.

A Bizottság előmozdítja a szinergiákat és eredményes koordinációról gondoskodik az ESZA+ egészségügyi ága és a reformtámogató program – többek között a reformösztönző eszköz és a technikai támogatási eszköz – között.

33. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

(1) Meg kell határozni az ágak végrehajtásának és a 4. cikkben meghatározott egyedi célkitűzések megvalósítása terén elért eredményeknek a nyomon követésére szolgáló mutatókat, valamint a 23. és a 26. cikkben meghatározott operatív célkitűzéseket.

(2) A teljesítményjelentési rendszer biztosítja, hogy az ágak végrehajtásának nyomon követésére vonatkozó adatokat és az eredményeket hatékonyan, eredményesen és időben összegyűjtsék. Ennek érdekében az uniós pénzeszközök címzettjeire és adott esetben a tagállamokra vonatkozóan arányos jelentéstételi követelményeket kell megállapítani.

(3) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 38. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a III. mellékletben foglalt mutatók kiegészítésére vagy módosítására vonatkozóan, amennyiben ezt szükségesnek ítéli az ágak végrehajtása alakulásának tényleges értékeléséhez.

34. cikk

Az Unió pénzügyi érdekeinek védelme

Amennyiben egy harmadik ország nemzetközi megállapodás hatálya alá tartozó döntés alapján vesz részt a programban, a harmadik ország megadja a felelős engedélyező tisztviselő, az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) és az Európai Számvevőszék által a hatásköreik átfogó gyakorlásához kért szükséges jogokat és hozzáférést. Az említett jogok az OLAF esetében magukban foglalják az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által lefolytatott vizsgálatokról szóló 883/2013/EU, Euratom európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti vizsgálatok – többek között helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok – végrehajtására való jogot.

35. cikk

Értékelés

- (1) Az értékeléseket kellő időben el kell végezni ahhoz, hogy a döntéshozatali folyamatban felhasználhatók legyenek.
- (2) Az ágak időközi értékelését a végrehajtásukról rendelkezésre álló elegendő információ birtokában, de legkésőbb az ágak végrehajtásának kezdetét követő négy évvel lehet elvégezni.
- (3) A program végrehajtásának végén, de legkésőbb négy évvel az 5. cikkben meghatározott időszak végét követően a Bizottság elvégzi a program végső értékelését.
- (4) A Bizottság az értékelések megállapításait saját észrevételei kíséretében közli az Európai Parlamenttel, a Tanáccsal, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával.

36. cikk

Ellenőrzések

A költségvetési rendelet 127. cikke szerinti általános megbízhatóság alapját az uniós hozzájárulás felhasználására vonatkozóan személyek vagy jogalanyok – köztük az uniós intézmények vagy szervek által felhatalmazottaktól eltérők – által végzett ellenőrzések képezik.

37. cikk

Tájékoztatás, kommunikáció és közzététel

- (1) Az uniós finanszírozás címzettjei elismerik az uniós finanszírozás forrását, és (különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítésekor) gondoskodnak annak láthatóságáról azáltal, hogy következetes, hatékony és célzott információkat juttatnak el többféle közönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak.
- (2) A Bizottság tájékoztatási és kommunikációs tevékenységeket végez a foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ág, továbbá az azokhoz kapcsolódó intézkedések és eredmények vonatkozásában. A foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ághoz rendelt pénzügyi forrásokat ezenfelül az Unió azon politikai prioritásaira vonatkozó intézményi kommunikáció költségeinek fedezésére is kell fordítani, amelyek kapcsolódnak a 4., 23. és 26. cikkben említett célkitűzésekhez.

IV. rész – Záró rendelkezések

38. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.
- (2) A Bizottságnak a 15. cikk (6) bekezdése, a 21. cikk (5) bekezdése és a 33. cikk (3) bekezdése szerinti, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól e rendelet hatálybalépésének napjától kezdődő hatállyal.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 15. cikk (6) bekezdésében, a 21. cikk (5) bekezdésében és a 33. cikk (3) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő

napon vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel²⁸.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 15. cikk (6) bekezdése, a 21. cikk (5) bekezdése és a 33. cikk (3) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

39. cikk

Bizottsági eljárás a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág esetében

- (1) A Bizottságot a [közös rendelkezésekről szóló új rendelet] [109. cikkének (1) bekezdésében] említett bizottság segíti.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

40. cikk

Az EUMSZ 163. cikke szerinti bizottság

- (1) A Bizottságot munkájában az EUMSZ 163. cikke alapján létrehozott bizottság (az ESZA+-bizottság) támogatja.
- (2) Minden tagállam legfeljebb hétéves időtartamra kinevezi a bizottságba a kormány egy képviselőjét, a munkavállalói szervezetek egy képviselőjét, a munkáltatói szervezetek egy képviselőjét, továbbá minden tag esetében kinevez egy póttagot is. A póttag a tag távollétében automatikusan jogosult az eljárásban való részvételre.
- (3) Az ESZA+-bizottságnak tagja a munkavállalói és a munkáltatói szervezeteket uniós szinten képviselő minden szervezet egy-egy képviselője.
- (4) Az ESZA+-bizottsággal konzultálni kell a megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ág szerinti támogatás esetében a technikai segítségnyújtás tervezett felhasználásáról, valamint az ESZA+ szempontjából fontos uniós szintű stratégiák végrehajtására kiható egyéb kérdésekről.
- (5) Az ESZA+-bizottság véleményt nyilváníthat a következőkről:
 - a) az ESZA+-nak a szociális jogok európai pillére végrehajtásához való hozzájárulásával kapcsolatos kérdések, többek között országspecifikus ajánlások és szemeszterekhez kapcsolódó prioritások (nemzeti reformprogramok stb.);

²⁸

HL L 123., 2016.5.12., 13. o.

- b) az ESZA+ szempontjából fontos [a közös rendelkezésekről szóló új rendelet]-et érintő kérdések;
- c) az ESZA+-szal kapcsolatos, a Bizottság által hozzá utalt, a (4) bekezdésben említettektől eltérő kérdések.

Az ESZA+-bizottság az érvényesen leadott szavazatok abszolút többségével fogadja el véleményét, és azt tájékoztatásul továbbítják az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának. A Bizottság tájékoztatja az ESZA+-bizottságot arról, hogy milyen módon vette figyelembe véleményeit.

(6) Az ESZA+-bizottság munkacsoportokat hozhat létre az ESZA+ minden egyes ága tekintetében.

41. cikk

A megosztott irányítás alá tartozó ESZA+-ra vonatkozó átmeneti rendelkezések

Az 1304/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet²⁹, a 223/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³⁰ vagy az ezek alapján elfogadott bármely jogi aktus továbbra is alkalmazandó az Európai Szociális Alapból és a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapból a 2014 és 2020 közötti programozási időszakban támogatott programokra és műveletekre.

42. cikk

A foglalkoztatásra és a szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ágra alkalmazandó átmeneti rendelkezések

(1) Az 1296/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³¹ és a 282/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³² 2021. január 1-jével hatályát veszti.

(2) A foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó, valamint az egészségügyi ág pénzügyi keretösszegéből az ESZA+ és annak elődjei, a foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó program és az egészségügyre vonatkozó uniós program alapján elfogadott intézkedések közötti átmenet biztosításához szükséges technikai és igazgatási segítségnyújtási kiadások is fedezhetők.

(3) A 2027. december 31-ig be nem fejezett intézkedésekkel kapcsolatos igazgatási feladatok ellátása céljából szükség esetén előirányzatok állíthatók be a 2027 utáni költségvetésbe az 5.

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 1304/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 470. o.).

³⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 223/2014/EU rendelete (2014. március 11.) a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alapról (HL L 72., 2014.3.12., 1. o.).

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács 1296/2013/EU rendelete (2013. december 11.) az Európai Unió foglalkoztatás és társadalmi innováció programjáról és a foglalkoztatási és társadalmi befogadási célú európai Progress mikrofinanszírozási eszköz létrehozásáról szóló 283/2010/EU határozat módosításáról (HL L 347., 2013.12.20., 238.o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács 282/2014/EU rendelete (2014. március 11.) az egészségügyre vonatkozó harmadik többéves uniós cselekvési program (2014–2020) létrehozásáról és az 1350/2007/EK határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 86., 2014.3.21., 1. o.).

cikk (6) bekezdésében meghatározott kiadások [technikai és adminisztrációs segítségnyújtás] fedezésére.

(4) A foglalkoztatás és a szociális innováció európai uniós programja (EaSI 2014–2020) keretében létrehozott finanszírozási eszközökből átirányított összegeket az XXX rendelet által létrehozott InvestEU alap „szociális ablakának” finanszírozási eszközeibe kell befektetni.

43. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS FŐBB ADATAI

1.1. A javaslat/kezdemenyezés címe

[Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Szociális Alap+-ról és az 1296/2013/EU, az 1304/2013/EU és a 223/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről]

1.2. Az érintett szakpolitikai terület(ek) (Programklaszter)

Az emberekbe, a társadalmi kohézióba és az európai értékekbe való befektetés

07. cím

07 02 fejezet – ESZA+

1.3. A javaslat/kezdemenyezés a következőre irányul:

☒ új intézkedés

☐ kísérleti projektet / előkészítő intézkedést követő új intézkedés³³

☐ jelenlegi intézkedés meghosszabbítása

☐ egy vagy több intézkedés összevonása vagy átcsoportosítása egy másik/új intézkedésre

1.4. A javaslat/kezdemenyezés indoklása

1.4.1. Rövid vagy hosszú távon kielégítendő szükséglet(ek) a kezdeményezés végrehajtásának részletes ütemtervével

Az ESZA+ a legfontosabb olyan uniós eszköz, amely az emberekbe fektet be, valamint jelentős hozzájárulást tesz egy szociálisabb Európához, közel hozza Európát a polgárokhoz, és minden nap eredményeket produkál társadalmunk leginkább rászoruló tagjai számára. Az ESZA+ hozzájárul a tagállamok közötti társadalmi-gazdasági konvergencia fokozásához, amely az Unió mint stabil és életképes gazdasági és politikai unió megfelelő működéséhez szükséges feltétel.

A tagállamok az ESZA+-rendelet elfogadását követően költségvetés-elosztásukat az európai szemeszter keretében az előző évben kapott iránymutatással összhangban programozzák. Az új programozási időszak 2021. január 1-jén kezdődik, és a Bizottság intézkedéseket tett az Alap végrehajtásának lehető legnagyobb mértékű felgyorsítása érdekében, például azzal, hogy megszüntette a Bizottság irányító hatóságok kijelöléséről való értesítésre vonatkozó követelményt, ezáltal elkerülve a 2014 és 2020 közötti időszakban tapasztalt késedelmeket.

A közvetlen irányítás szerinti végrehajtás szintén azonnal megkezdődik a program hatálybalépését követően.

1.4.2. Az Unió részvételéből származó hozzáadott érték (adódhat többek között a koordinációból eredő előnyökből, a jogbiztonságból, a fokozott hatékonyságból vagy a kiegészítő jellegből). E pontban „az Unió részvételéből származó hozzáadott érték”

³³

A költségvetési rendelet 58. cikke (2) bekezdésének a) vagy b) pontja szerint.

azt az uniós részvételből adódó értéket jelenti, amely többletként jelentkezik ahhoz az értékhez képest, amely a tagállamok egyedüli fellépése esetén jött volna létre.

Az uniós szintű fellépés indokai (előzetes): Uniós hozzáadott érték keletkezik olyan területeken és célcsoportokban történő beruházásokkal, ahol ezekre egyébként nem kerülne sor, továbbá a meglévő intézkedések körének bővítésével, az innovációk általános érvényesülésének támogatásával, valamint a tagállami közigazgatások kapacitásbővítésével. Bőséges bizonyíték van arra, hogy a társadalmi kohézió és a szociális jogok előmozdítására irányuló uniós szakpolitikákat kiegészítő uniós beruházás hiányában nem hajtották volna végre. A tagállamok az európai finanszírozásnak köszönhetően olyan módon ruháztak be egyes területeken, célcsoportokba és reformokba, ami kizárólag nemzeti finanszírozás mellett lehetetlen lett volna. Habár a foglalkoztatási és szociális ügyek kezelése elsősorban nemzeti hatáskörbe tartozik, a problémák léptéke és hatása miatt akkor eredményesebb és hatékonyabb a fellépés, ha a tagállami erőfeszítések uniós szintű támogatást kapnak, amely segíti az egyes országok és az Unió egésze számára előnyös reformok előmozdítását.

A várható uniós többletérték (utólagos): Az európai gazdaságok és társadalmak által különösen a foglalkoztatás, az oktatás, a készségek és a szociális kérdések tekintetében tapasztalt kihívások ezeken a területeken további beruházásokat tesznek szükségessé. A kezdeményezés várhatóan hozzájárul e területeken az uniós szakpolitikák és prioritások (például a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillére) végrehajtásához, a bevált gyakorlatok és az együttműködés előmozdításához (a döntéshozatal és a végrehajtási kapacitás fejlesztése és a transznacionális együttműködés megkönnyítése céljából), valamint az uniós értékek (például az egyenlőség és a társadalmi igazságosság) támogatásához. A kezdeményezés hosszú távon várhatóan hozzájárul a tagállamok társadalmi-gazdasági konvergenciájához, és ellenállóbbá teszi az európai gazdaságot és társadalmakat.

1.4.3. Hasonló korábbi tapasztalatok tanulsága

A jelenlegi és a korábbi programozási időszakok értékelései és a kapcsolódó tanulmányok egyaránt alátámasztják az e rendelet szerinti alapok eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját, uniós hozzáadott értékét és koherenciáját. A tagállamok olyan módon ruháztak be egyes területeken, célcsoportokban és reformokban, ami kizárólag nemzeti finanszírozás mellett lehetetlen lett volna. Konkrétabban:

- az ESZA 2000 és 2006, illetve 2007 és 2013 közötti utólagos értékelései az ESZA-beruházásokat relevánsnak, hatékynak és eredményesnek ismerik el. Az idők folyamán megerősödött az ESZA-nak a lisszaboni stratégia és az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre irányuló Európa 2020 stratégia szerinti uniós szakpolitikákhoz és prioritásokhoz való igazodása. Az ESZA ugyanakkor – mint a strukturális alapok egyike – az erőforrások fokozott összpontosítása útján hozzájárul a gazdasági, társadalmi és területi kohézió Szerződésben foglalt célkitűzéséhez. Például az ESZA-nak (és a kapcsolódó nemzeti finanszírozásnak) köszönhető a 11 tagállamban az aktív intézkedések 70 %-a.
- az IFK a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) számára nyújtott támogatása útján fokozta az ifjúsági foglalkoztatáspolitikák láthatóságát, ám számos tagállam döntéshozatalában is változást eredményezett az ifjúsági garancia programja létrehozásának és végrehajtásának támogatásával;

- a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap félidős értékelésének előzetes eredményei – többek között az érdekelt felek visszajelzései – szerint az alap által támogatott élelmiszer, anyagi támogatás és társadalmi befogadási műveletek megváltoztatták a leginkább rászorulóknak életét, azokat is, akik egyébként kimaradtak volna a hivatalos szociális segítségnyújtásból, illetve azokat, akik azonnali támogatásra szorultak;
- az EaSI félidős értékelése azt igazolta, hogy a program célkitűzései továbbra is relevánsak, különösen a pénzügyi és gazdasági válság következményeivel áthatott, problémás társadalmi-gazdasági környezetben, valamint hogy a program eredményesnek bizonyult a fontos érdekelt felekhez való eljutásban, az eredmények megvalósulásában és célkitűzéseinek elérésében.

Ugyanakkor az értékelések és tanulmányok számos problémára is bizonyítékkal szolgáltak, leginkább a fokozottabb koherencia és szinergizmus, a rugalmasság és a szakpolitikák kiigazítása, a teljesítmény- és eredményorientáltság és az egyszerűsítés iránti igény tekintetében. Konkrétan egyszerűsíteni kell a finanszírozási környezetet, többé-kevésbé pedig az alapok végrehajtását is. A kezelendő területeket a jogalkotási javaslatot kísérő hatásvizsgálat összegzi.

1.4.4. Egyéb releváns eszközökkel való összeegyeztethetőség és lehetséges szinergia

A kezdeményezés célja az ESZA+ és a humán tőke fejlesztésébe fektető más alapok közötti szinergizmusok és koherencia javítása.

Az ESZA+-ban és az ERFA-ban különösen a gazdasági és társadalmi kohézió célkitűzése közös. A koordinációt a megosztott irányításra vonatkozó, többek között a programozás és a pénzügyi irányítás területét érintő közös szabályok útján biztosítjuk. A több alapot ötvöző programok esetében továbbra is lehetővé tesszük a programozás és a végrehajtás területén az integrált megközelítéseket. A közös szabályok az ERFA, az ESZA+ és az EMVA, valamint az ETHA közötti összeegyeztethetőséget is biztosítják majd.

Az ESZA+ és az Erasmus+ közötti együttműködés számára aktívabb támogatást jelent majd, hogy a rendeletek megfelelő rendelkezéseket fognak tartalmazni, amelyeket részletesen munkaprogramokban és programokra vonatkozó iránymutatásokban dolgoznak ki.

Az ESZA+ továbbra is a migránsok tartós integrációját támogatja, míg a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap a rövid távú szükségleteikkel foglalkozik.

Az ESZA+ az Unió legfontosabb olyan eszközeként, amely a humán tőkébe és készségekbe való beruházásra irányul, továbbra is nagymértékben hozzájárul a kutatáson és az innováción (K+I) belül a humán tőke fejlesztéséhez, a Horizont Európával való szinergikus kapcsolat keretében.

1.5. Az intézkedés és a pénzügyi hatás időtartama

☒ **határozott időtartam**

- ☒ 2021. január 1. és 2027. december 31. között hatályos
- ☒ Pénzügyi hatás: 2021-től 2027-ig a kötelezettségvállalási előirányzatok esetében és 2021-től 2030-ig a kifizetési előirányzatok esetében.

☐ **határozatlan időtartam**

- YYYY-től YYYY-ig, azt követően: rendes ütem.

1.6. Tervezett irányítási módszer(ek)³⁴

☒ Bizottság általi **közvetlen irányítás**

- ☒ a Bizottság szervezeti egységein keresztül, ideértve az uniós küldöttségek személyzetét
- ☒ végrehajtó ügynökségen keresztül

☒ **Megosztott irányítás** a tagállamokkal

☒ **Közvetett irányítás** a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos feladatoknak a következőkre történő átruházásával:

- ☐ harmadik országok vagy az általuk kijelölt szervek
- ☒ nemzetközi szervezetek és ügynökségek (nevezze meg)
- ☐ az EBB és az Európai Beruházási Alap
- ☒ a költségvetési rendelet 70. és 71. cikkében említett szervek
- ☒ közjogi szervek
- ☒ magánjog alapján működő, közfeladatot ellátó szervek, olyan mértékben, amennyiben megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtanak
- ☐ a valamely tagállam magánjoga alapján működő, köz- és magánszféra közötti partnerség végrehajtásával megbízott és megfelelő pénzügyi garanciákat nyújtó szervek
- ☐ az EUSZ V. címének értelmében a KKBP terén konkrét fellépések végrehajtásával megbízott, és a vonatkozó alap-jogiaktusban meghatározott személyek.
- *Egynél több irányítási módszer feltüntetése esetén kérjük, adjon részletes felvilágosítást a „Megjegyzések” rovatban.*

Megjegyzések

Az ESZA+ két fő ágra oszlik, az egyikre megosztott irányítás vonatkozik és az ESZA, a leginkább rászoruló személyeket támogató európai segítségnyújtási alap és az IFK korábbi programjai tartoznak majd ide, míg a másik közvetett és közvetlen irányítás keretében valósul meg, és a korábbi foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó program (EaSI), illetve egészségügyre vonatkozó program tevékenységeit csoportosítja át.

³⁴

Az egyes irányítási módszerek ismertetése, valamint a költségvetési rendeletre való megfelelő hivatkozások megtalálhatók a Költségvetési Főigazgatóság honlapján:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Az ESZA+ végrehajtása érdekében folytatódnak a nemzetközi szervezetekkel – például az ENSZ szerveivel, különösen a WHO-val, továbbá az OECD-val és az ILO-val – közös jelenlegi tevékenységek.

A tervezett tevékenységek az új transznacionális együttműködés kerete mellett közvetett irányítás keretében is végrehajthatók, az ESZA irányító hatóságai segítségével.

2. IRÁNYÍTÁSI INTÉZKEDÉSEK

2.1. A nyomon követésre és a jelentéstételre vonatkozó rendelkezések

Gyakoriság és feltételek.

A közös teljesítmény- és eredménymutatókat a megosztott irányítás keretében programszinten fogják meghatározni. A közös teljesítmény- és eredménymutatókra vonatkozó adatokat a tagállami hatóságok évente hat alkalommal, elektronikusan továbbítják a Bizottság felé. Ezek konzisztenciáját megvizsgálják. Ellenőrzik a rendszer megbízhatóságát az adatok nyomon követés, pénzügyi irányítás és hitelesítés céljából történő összegyűjtése, rögzítése és tárolása tekintetében.

A közvetlen és a közvetett irányítás keretében teljesítménykereteket dolgoznak ki a korábbi EaSI és az egészségügyre vonatkozó keret releváns gyakorlatai alapján, az adatok hatékony, eredményes és időben történő összegyűjtésének biztosítására.

2.2. Irányítási és kontrollrendszer(ek)

2.2.1. Az irányítási módszer(ek), a finanszírozás végrehajtási mechanizmusai, a kifizetési módok és a javasolt kontrollstratégia indokolása

A CPR tervezete rendelkezik a bizottsági kifizetésekről, amelyek előfinanszírozás, időközi kifizetés és a számlák elszámolását követő kifizetés formáját ölthetik. Az előfinanszírozást évente, a CPR-ben előírt százalékos arányok alapján fizetik ki. Az időközi kifizetések kiszámítására az operatív programban prioritásonként elfogadott társfinanszírozási ráták alapján kerül sor. A jelenlegi programozási időszaktól eltérően az időközi kifizetés iránti kérelmek számát évente 4-re korlátozzák, és ezeket negyedévenként lehet benyújtani.

A CPR tervezete különféle módokról rendelkezik az időközi kifizetések közzétételét illetően, amelyek attól függnek, hogy a program végrehajtását a tagállam által bejelentett tényleges költségekre vagy az „egyszerűsített költségek” lehetőségére vagy a feltételek teljesítésére alapozzák-e.

A CPR tervezetére irányuló javaslat (megosztott irányítás) a 2014 és 2020 közötti időszakra szólót váltja fel. Ugyanakkor bizonyos javasolt intézkedések célja a végrehajtás egyszerűsítése és a tagállamokra és kedvezményezettjeikre háruló teher mérséklése. Ezek az intézkedések egyrészt az alapok irányító hatóság általi kezelésére vonatkoznak, amely a javaslat szerint kockázatelemzésre alapozza az irányítás hitelesítéseit. Másfelől az irányító hatóság bizonyos körülmények között úgy is dönthet, hogy – a Bizottság előzetes engedélye nélkül – kibővített kontrollokat alkalmaz a nemzeti eljárásokkal összhangban. Eltörölték továbbá a kijelölési eljárást, ami meg kell, hogy gyorsítsa a programok végrehajtását.

A CPR tervezetére irányuló javaslat nem rendelkezik tanúsító hatóságról, inkább számviteli funkció meglétét írja elő. Ennek az az indoka, hogy így nemzeti szinten kevesebb az adminisztráció.

A bejelentett kiadások ellenőrzését illetően a CPR-re irányuló javaslat bizonyos olyan elemeket tartalmaz, amelyek célja ugyanazon művelet/kiadás többszörös ellenőrzésének elkerülése.

A CPR tervezetének szabályai alapján az időközi kifizetéseket a Bizottság számára irányítási ellenőrzések végrehajtását követően tanúsítják, a kedvezményezettek által benyújtott költségigénylések kockázatalapú mintája alapján, gyakran azonban azt

megelőzően, hogy alapos helyszíni irányítási ellenőrzésre vagy utólagos ellenőrzési tevékenységre kerülne sor.

A nem támogatható kiadások visszatérítése emiatt felmerülő kockázatának mérséklése céljából a javaslatok több intézkedésről is rendelkeznek:

1) A Bizottság által eszközölt időközi kifizetések felső határát a tagállamoknak járó összegek 90 %-ában állapítják meg, mivel ezen a ponton a nemzeti kontrolloknak még csak egy részét hajtották végre. A fennmaradó egyenleg az éves záróelszámolást követően kerül kifizetésre, amint az irányító hatóság és az ellenőrző hatóság ellenőrzési bizonyítékkal és megalapozott bizonyossággal tud szolgálni. A Bizottság és az Európai Számvevőszék által észlelt bármely szabálytalanság az irányító hatóság/igazoló hatóság által kiállított éves hitelesített beszámoló átadását követően nettó korrekcióhoz vezethet.

2) Éves záróelszámolás, valamint éves befejezett műveletek vagy kiadások zárásának bevezetése, amely további ösztönzést ad a nemzeti és regionális hatóságoknak, hogy időben minőség-ellenőrzést végezzenek, tekintettel a számláknak a Bizottság felé történő igazolására.

A program egészségügyi, valamint foglalkoztatásra és szociális innovációra vonatkozó ágát közvetlen és közvetett irányítás útján hajtják végre, a költségvetési rendelet által kínált végrehajtási módokat – főleg támogatásokat és beszerzést – felhasználva. A közvetlen irányítás segítségével közvetlen kapcsolatot lehet létesíteni azokkal a kedvezményezettekkel/vállalkozókkal, akik/amelyek közvetlenül részt vesznek az uniós szakpolitikákat szolgáló tevékenységekben. A Bizottság gondoskodik a finanszírozott intézkedések eredményeinek közvetlen nyomon követéséről. A finanszírozott intézkedések kifizetési módjait a pénzügyi tranzakciót érintő kockázatokhoz igazítják. A bizottsági kontrollok eredményessége, hatékonysága és gazdaságossága érdekében a stratégiát az előzetes és utólagos ellenőrzések egyensúlyának megfelelően alakítják.

A közvetlen és a közvetett irányítás utólagos ellenőrzéseit egyes kiválasztott ügyletek tekintetében külső ellenőrök is végzik a helyszínen. Az ügyletek kiválasztása kockázatértékelésen és véletlen kiválasztáson alapul.

2.2.2. A felismert kockázatokkal és az enyhítésükre létrehozott belső kontrollrendszerekkel kapcsolatos információk

A korlátozott kontrollkörnyezet növelheti a hibák számát. Arra számítunk, hogy ezt a kockázatot enyhíti a visszatérítésekre vonatkozó plafon és az éves számlaelszámolás. Valószínű ugyanakkor, hogy nemzeti szinten magasabb lesz a korrekciók szintje, ami tagállami szinten bizonyos mértékű frusztrációt okozhat. Ezt a frusztrációt tovább fokozhatja az a tény is, hogy a CPR jelenlegi tervezete most arra kötelezi az irányító hatóságokat, hogy inkább kockázatalapú megközelítést alkalmazva hajtsanak végre kontrollokat és ne 100 %-os alapon, mint korábban. Ez a követelmény ellentétben állhat olyan hatályos nemzeti jogszabályokkal is, amelyek szerint a bejelentett költségekre vonatkozóan kimerítő hitelesítést kell végezni (a megfelelő nemzeti finanszírozás tekintetében is). Elképzelhető, hogy a javaslat ezt a tényezőt nem vette kellően figyelembe.

A tanúsító hatóság kiküszöbölésével kiesik egy további szűrő a felmerült kiadások irányításából és kontrolljából. A tanúsító hatóságok az előző két programozási időszakban fontos szerepet játszottak a nem támogatható kiadások kiszűrésében és

szükség esetén további pénzügyi korrekciók végrehajtásában. A jelenlegi CPR-javaslat ezt a kockázatot nem enyhíti.

Az ellenőrzés korlátozása miatt előfordulhat, hogy nem azonosítják a fennmaradó hibákat, ami pedig veszélyeztetheti a Bizottság megbízhatóság-ellenőrzési eljárását. Véleményünk szerint ez a kockázat nincs mérsékelve, különösen mivel az arányos kontrollra vonatkozó rendelkezések szintén korlátozzák a Bizottság ellenőrzési hatásköreit. Úgy tekintjük tehát, hogy a jogalkotó elfogadta ezt a kockázatot.

Ami a közvetlen és közvetett irányítás keretében végrehajtott költségvetést illeti, a végrehajtás a közbeszerzési szerződések odaítélésére összpontosít, ugyanakkor pedig több támogatásról rendelkeztek egyedi tevékenységek és szervezetek tekintetében.

Közbeszerzési szerződések megkötésére elsősorban olyan területeken kerül sor, mint tanulmányok készítése, adatgyűjtés, értékelési szerződés, oktatás, tájékoztató kampányok, informatikai és kommunikációs szolgáltatások, eszközkezelés stb. A vállalkozók főleg tanácsadó cégek és más magánvállalkozások, közülük sok kkv, az egészségügyi ágon belül pedig a fővállalkozók mellett intézetek és laboratóriumok is.

A pénzügyi támogatásokat főleg civil szervezetek, nemzeti ügynökségek, egyetemek stb. támogató tevékenységeire ítélik oda. A támogatott projektek végrehajtási időtartama a legtöbb esetben egy és három év között van.

A főbb kockázatok a következők:

- Az odaítélt összegek nem hatékony vagy nem gazdaságos felhasználásának kockázata, úgy a támogatások (a finanszírozási szabályok bonyolultsága, főleg a kisebb gazdasági szereplők számára), mint a beszerzés (az előírt szaktudással rendelkező gazdasági szolgáltatók korlátozott száma, amelynek következményeként bizonyos ágazatokban nincs elég lehetőség az árajánlatok összevetésére) esetében;
- A Bizottság hírneve csorbulásának a kockázata, ha csalást vagy büntettet tárnak fel; a harmadik felek belső kontrollrendszerei csak részleges biztosítékot nyújtanak a heterogén vállalkozók és kedvezményezettek eléggé nagy száma miatt, amelyek mindegyike a saját, gyakran kis méretű belső kontrollrendszerét működteti.

A Bizottság olyan belső eljárásokat vezetett be, amelyek célja a fent meghatározott kockázatok kezelése. A belső eljárások teljes mértékben megfelelnek a költségvetési rendeletnek, és köztük csalás elleni intézkedések és költség-haszon vizsgálatok is szerepelnek. A Bizottság ezzel összefüggésben továbbra is törekszik az irányítás javítását és a hatékonyság javulásának megvalósítását eredményező lehetőségek feltárására. A kontrollkeret főbb jellemzői:

Kontrollok a projektek végrehajtása előtt és során:

- A Bizottságon belül kidolgozott mintákat alkalmaznak a támogatási megállapodásokhoz és a szolgáltatási szerződésekhez. Ezekben számos kontrollrendelet van, mint például ellenőrzési tanúsítványok, pénzügyi garanciák, helyszíni ellenőrzések és OLAF általi ellenőrzések. A költségek támogathatóságára vonatkozó szabályokat egyszerűsítik, például egységköltségek, átalányösszegek, költségfüggetlen hozzájárulások és a költségvetési rendelet által kínált egyéb lehetőségek alkalmazásával. Ez csökkentheti majd a kontrollok költségét, és a magas kockázattal jellemzett területeken történő ellenőrzésekre és kontrollokra összpontosít.
- Minden munkatárs aláírja az igazgatási magatartási kódexet. A kiválasztási eljárásban vagy a támogatási szerződés kezelésében részt vevő munkatársak aláírják

az összeférhetetlenség kizárásáról szóló nyilatkozatot (is). A munkatársak rendszeres képzésben részesülnek, és hálózatokat használnak a legjobb gyakorlatok cseréjére.

- A projektek szakmai végrehajtásának rendszeres dokumentumalapú ellenőrzésére kerül sor a vállalkozók és a kedvezményezettek elért műszaki eredményekről szóló jelentései alapján; ezenkívül eseti alapon vállalkozói/kedvezményezetti megbeszélésekről és helyszíni látogatásokról is rendelkeznek.

Kontrollok a projekt befejezésekor: A költségigények támogathatóságának helyszíni hitelesítése céljából utólagos ellenőrzéseket végeznek. Ezeknek a kontrolloknak a célja a pénzügyi műveletek jogszerűségével és szabályosságával kapcsolatos lényeges hibák megelőzése, feltárása és kijavítása. A kontrollhatás magas szintjének elérése érdekében a kedvezményezettek kiválasztásának ellenőrzése előírja a kockázatalapú kiválasztás és a véletlenszerű mintavétel együttes alkalmazását, és azt, hogy – ahol lehetséges – figyelmet kell fordítani a helyszíni ellenőrzés során a működési vonatkozásokra.

2.2.3. *A kontroll költséghatékonyságának becslése és indokolása (a „kontroll költségei ÷ a kezelt kapcsolódó források értéke” hányados) és a hibakockázat várható szintjeinek értékelése (kifizetéskor és záráskor)*

Számviteli funkció meglétének lehetősége, amelynek segítségével a tagállamok a jelenlegi költségek tanúsításhoz kapcsolódó 4 %-ának jelentős részét megtakaríthatják az irányítási és kontrollrendszerek funkcióinak csökkentése miatt;

- az egyszerűsített költségek és költségfüggetlen egyszerűsített költségopciók alkalmazása, amely minden szinten csökkenti az adminisztratív költségeket és terheket, mind az igazgatás, mind a kedvezményezettek számára;

- arányos kontrollintézkedések az igazgatási hitelesítésekre (kockázatalapú) és ellenőrzésekre vonatkozóan;

- éves beszámoló, amely csökkenti a dokumentumok kontrollcélokra történő megőrzésének költségeit a közigazgatás és a kedvezményezettek számára.

Ezért összességében az várható, hogy a javaslatok a kontrollköltségek növekedése vagy csökkenése helyett inkább azok új megoszlásához vezetnek (az összes finanszírozott összeg mintegy 2 %-os szintjén marad).

A közvetlen irányítás alatti korábbi program(ágak) végrehajtása során szerzett tapasztalatok és az új program alapvető tervezési jellemzői fényében a program végrehajtásának kockázatai továbbra is viszonylag stabilnak értékelhetők. A támogatások és a beszerzés, az előzetes és utólagos kontrollok, valamint a dokumentumalapú és helyszíni ellenőrzések ötvözésének köszönhetően a számszerűsíthető átlagos fennmaradó hibaarány várhatóan nem éri el a 2 %-ot.

A kontrollok javasolt szintjének éves költsége a közvetlen és a közvetett irányítás esetében a működési kiadások éves költségvetésének kb. 4–7 %-át képviseli. Ezt az ellenőrzendő ügyletek nagy mennyisége indokolja. A foglalkoztatási és szociális ügyek, valamint az egészségügy területén a közvetlen irányítás számos szerződés odaítélésével, intézkedés támogatásával és számos nem kormányzati szervezet és szakszervezet működési támogatásának kifizetésével jár. Az ezekkel a tevékenységekkel kapcsolatos kockázat (különösen) a kisebb szervezeteknek a kiadások kontrolljához szükséges kapacitásaiból ered.

A közvetlen irányítás alá tartozó támogatások helyszíni ellenőrzése során a hibaarány – 5 év alapján – 1,8 % volt, a beszerzések alacsony kockázati szintjét figyelembe

véve pedig globálisan 1 % alatt maradt. A hibák szintje elfogadhatónak tekinthető, mivel a 2 %-os lényegességi küszöb alatt van.

A program javasolt változtatásai nem lesznek hatással az előirányzatok jelenlegi kezelési módjára. A meglévő kontrollrendszer képesnek bizonyult arra, hogy megelőzze és/vagy feltárja a hibákat és/vagy szabálytalanságokat, és ezeket kijavítsa. Ezért a múltbeli hibaarányok várhatóan változatlan szinten maradnak.

2.3. A csalások és a szabálytalanságok megelőzésére vonatkozó intézkedések

Tüntesse fel a meglévő vagy tervezett megelőző és védintézkedéseket, pl. a csalás elleni stratégiából.

A Bizottságnak a közvetlen, közvetett és megosztott irányítás alá tartozó tevékenységei tekintetében meg kell tennie a megfelelő intézkedéseket annak biztosítása érdekében, hogy a csalás, a korrupció és egyéb jogellenes tevékenységek elleni megelőző intézkedések alkalmazásával, hatékony ellenőrzésekkel, illetve szabálytalanságok észlelése esetén a jogtalanul kifizetett összegek behajtásával és adott esetben hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal biztosítsa az Európai Unió pénzügyi érdekeinek védelmét.

A Bizottság és képviselői, valamint a Számvevőszék jogosultak dokumentumalapú és helyszíni ellenőrzést végezni a támogatások kedvezményezettjeinél, valamint a program keretében uniós forrásokban részesülő vállalkozóknál és alvállalkozóknál. Az OLAF jogosult helyszíni ellenőrzések és vizsgálatok végrehajtására az említett finanszírozás kapcsán közvetlenül vagy közvetetten érintett gazdasági szereplőknél.

A Bizottság emellett több intézkedést is végrehajt, például:

- a program végrehajtásából eredő határozatok, megállapodások és szerződések kifejezetten feljogosítják a Bizottságot – ideértve az OLAF-ot – és a Számvevőszéket, hogy ellenőrzéseket, helyszíni ellenőrzéseket és vizsgálatokat folytassanak le;
- a pályázati/ajánlattételi felhívás értékelési szakaszában a kérelmezők és ajánlattevők ellenőrzése a közzétett kizárási kritériumok fényében, továbbá a nyilatkozatok és a korai felderítési és kizárási rendszer (EDES) alapján;
- a költségvetési rendelet előírásainak megfelelően a költségek elszámolhatóságára vonatkozó szabályok leegyszerűsítése;
- rendszeres képzés nyújtása a szerződések kezelését végző munkatársak, valamint a kedvezményezettek nyilatkozatait a helyszínen ellenőrző könyvvizsgálók és ellenőrök számára a csalással és szabálytalanságokkal kapcsolatos kérdésekről.

A DG EMPL a Bizottság csalás elleni stratégiájának keretében intézkedéseket tesz.

A közvetlen irányítás esetében 2016-ban naprakésszé tették a csaláskockázat-értékelést. A támogatások odaítélésére vonatkozó eljárás több olyan elemet is tartalmaz, amellyel felderíthetők a csalások: ilyen a négy szem elvének széles körű alkalmazása, az odaítélési eljárások helytállóságának és átláthatóságának hitelesítése, részletes eljárások alkalmazása az összeférhetetlenség elkerülésére, annak ellenőrzése, hogy a kérelmezők az 1605/2002/EK, Euratom rendelet értelmében „feketelistára” kerültek-e, informatikai eszközök – például az EDES és az ARACHNE – alkalmazása, továbbá egyéb „figyelmeztető jelzések” (csalásmutatók) keresése.

A strukturális alapok megosztott irányítása esetében rendelkezésre áll a Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság, a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága és a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság 2015 és 2020 közötti időszakra vonatkozó, konkrétabb csalás elleni közös stratégiája. A strukturális alapokra a közös rendelkezésekről szóló rendeletben (a CPR 125. cikke (4) bekezdésének c) pontja) külön szabályozási csalás elleni követelmény vonatkozik a 2014 és 2020 közötti időszakra. A DG EMPL kontroll- és ellenőrzési kötelezettségei útján hitelesíti, hogy a tagállamok létrehoztak-e és eredményesen működtetnek-e olyan irányítási és kontrollrendszereket, amelyek segítségével az alapokat hatékonyan és megfelelően használják a kiadások jogszerűségének és szabályszerűségének biztosítása érdekében. A tagállamok kötelesek a problémákról a szabálytalanságkezelő rendszer (IMS) útján értesítést küldeni. A DG EMPL nyomon követi a csalás elleni küzdelemre irányuló nemzeti intézkedéseket, szükség esetén pedig az érintett program számára nyújtott ESZA-támogatás tekintetében pénzügyi korrekciókról szóló határozatok útján szankcionálja az intézkedések hiányát, például az OLAF jelentéseinek és ajánlásainak nyomon követése keretében. A DG EMPL emellett iránymutatást – többek között csaláskockázat-értékelő eszközt – biztosít az irányító hatóságok számára. A DG EMPL aktívan terjeszti a tagállamok körében az ARACHNE kockázatértékelő eszközt.

Egy 2018 közepén lezárandó tanulmány alapján felülvizsgálják majd a csalás elleni közös stratégiát, és naprakésszé teszik a DG EMPL csalás elleni bizottsági stratégiához való hozzájárulását.

Végül pedig a DG EMPL által meghozandó intézkedéseket horizontális intézkedések teszik teljessé, többek között a csalással szembeni éberséggel (figyelmeztető jelzések) és csalásmegelőzéssel kapcsolatos belső képzés.

3. A JAVASLAT/KEZDEMÉNYEZÉS BECSÜLT PÉNZÜGYI HATÁSA

3.1. A többéves pénzügyi keret fejezete és a költségvetés javasolt új kiadási tétele/tételei

A többéves pénzügyi keret fejezete	Költségvetési tétel	Kiadás típusa	Hozzájárulás			
	Az emberekbe, a társadalmi kohézióba és az európai értékekbe való befektetés	diff./nem diff.	EFTA-országoktól ³⁵	tagjelölt országoktól ³⁶	harmadik országoktól	a költségvetési rendelet [21. cikke (2) bekezdésének b) pontja] értelmében
2	07 01 xx ESZA+ megosztott irányítás – Támogatási kiadás	nem diff.	Igen	Igen	Nem	Nem
2	07 01 01 yy – ESZA+ Foglalkoztatás és szociális innováció, valamint egészségügy – Támogatási kiadás	nem diff.	Igen	Igen	Igen	Nem
2	07 02 xx – ESZA+ megosztott irányítás	diff.	Nem	Nem	Nem	Nem
2	07 02 xx xx – ESZA+ megosztott irányítás – Működési technikai segítségnyújtás	diff.	Nem	Nem	Nem	Nem
2	07 02 xz – ESZA+ Foglalkoztatás és szociális innováció	diff.	Igen	Igen	Igen	Nem
2	07 02 yy – ESZA+ – Egészségügy	diff.	Igen	Igen	Igen	Nem

³⁵ EFTA: Európai Szabadkereskedelmi Társulás.

³⁶ Tagjelölt országok és adott esetben a nyugat-balkáni potenciális tagjelöltek.

3.2. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás

3.2.1. A kiadásokra gyakorolt becsült hatás összegzése

millió EUR (három tizedesjegyre)

A többéves pénzügyi keret fejezete	2	Az emberekbe, a társadalmi kohézióba és az európai értékekbe való befektetés
---	----------	--

ÖSSZESEN			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
07 02 xx – ESZA+ megosztott irányítás	Kötelezettségvállalási előirányzatok	1.									
	Kifizetési előirányzatok	2.									
07 02 xy – ESZA+ megosztott irányítás – Működési technikai segítségnyújtás	Kötelezettségvállalási előirányzatok	1.									
	Kifizetési előirányzatok	2.									
07 01 xx ESZA+ megosztott irányítás – Támogatási kiadás	Kötelezettségvállalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok	3.									
07 02 xz – ESZA+ Foglalkoztatás és szociális innováció	Kötelezettségvállalási előirányzatok	1.	99 444	101 493	103 583	105 714	107 889	110 106	111 771		740 000
	Kifizetési előirányzatok	2.	27 593	58 577	76 326	81 034	83 439	85 282	86 869	240 880	740 000
07 02 yy – ESZA+ – Egészségügy	Kötelezettségvállalási előirányzatok	1.	48 547	49 659	51 793	52 950	54 130	55 334	58 237		370 650
	Kifizetési előirányzatok	2.	5 170	23 504	33 802	41 064	44 539	47 846	50 121	124 604	370 650
07 01 01 yy – ESZA+ Foglalkoztatás és	Kötelezettségváll	3.	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050		63 350

szociális innováció, egészségügy – Támogatási kiadás ³⁷	lalási előirányzatok = Kifizetési előirányzatok										
A programkeretre szóló előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvál lalási előirányzatok	=1+3	157 041	160 202	164 426	167 714	171 069	174 490	179 058		1 174,000
	Kifizetési előirányzatok	=2+3	41 813	91 131	119 178	131 148	137 028	142 178	146 040	365 484	1 174,000

Az ESZA+ megosztott irányítás alá tartozó részéhez rendelt előirányzatokat a közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) pénzügyi kimutatása tartalmazza részletesen

A programot az egészségügyi ág tekintetében (részben) végrehajtó ügynökséghez lehet delegálni, a költség-haszon elemzés eredményétől és a meghozandó kapcsolódó döntésektől, valamint attól függően, hogy a programnak a Bizottság és a végrehajtó ügynökség által történő végrehajtására vonatkozó kapcsolódó adminisztrációs előirányzatokat megfelelően kiigazítják-e.

A többéves pénzügyi keret fejezete	7	„Igazgatási kiadások”
---	----------	-----------------------

Ezt a részt az igazgatási jellegű költségvetési adatok táblázatában kell kitölteni, melyet először a pénzügyi kimutatás mellékletébe (a belső szabályzat V. melléklete) kell bevezetni; a mellékletet a szolgálatközi konzultációhoz fel kell tölteni a DECIDE-ra.

millió EUR (három tizedesjegyre)

FOGLALKOZTATÁSI Főigazgatóság (DG EMPL)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humán erőforrás	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207		638 448

³⁷ Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

Egyéb igazgatási kiadások		5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073		35 514
A 7. FEJEZETHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN – DG EMPL	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280		673 962

millió EUR (három tizedesjegyre)

DG SANTE		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humánerőforrás		1 435	1 435	1 435	1 435	1 435	1 435	1 435		10 045
Egyéb igazgatási kiadások		0 108	0 108	0 108	0 108	0 108	0 108	0 108		0 756
A 7. FEJEZETHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN – DG SANTE	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	1 543	1 543	1 543	1 543	1 543	1 543	1 543		10 801

millió EUR (három tizedesjegyre)

ÖSSZESEN		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Humánerőforrás		92 642	92 642	92 642	92 642	92 642	92 642	92 642		648 493
Egyéb igazgatási kiadások		5 181	5 181	5 181	5 181	5 181	5 181	5 181		36 270
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉHEZ tartozó előirányzatok ÖSSZESEN	(Összes kötelezettségvállalási előirányzat = Összes kifizetési előirányzat)	97 823	97 823	97 823	97 823	97 823	97 823	97 823		684 763

millió EUR (három tizedesjegyre)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2027 után	ÖSSZESEN
Előirányzatok ÖSSZESEN	Kötelezettségvállalási	254 864	258 025	262 249	265 537	268 892	272 313	276 881		1 858,763

a többéves pénzügyi keret valamennyi FEJEZETE vonatkozásában	előirányzatok									
	Kifizetési előirányzatok	139 636	188 954	217 001	228 971	234 851	240 001	243 863	365 484	1 858,763

3.2.2. Az igazgatási előirányzatokra gyakorolt becsült hatás összefoglalása

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem vonja maga után igazgatási előirányzatok felhasználását.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi igazgatási előirányzatok felhasználását vonja maga után:

millió EUR (három tizedesjegyre)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
----	------	------	------	------	------	------	------	----------

DG EMPL

A humán erőforrások tekintetében az alábbi szám adatok alapja a DG EMPL 2018-as előirányzata (SEC(2017)528), amelyből egy külön javaslat – COM(2018)XXX – alapján levontuk az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alaphoz (EGAA) rendelt személyzet létszámát.

Egyéb igazgatási kiadások tekintetében az alábbiakban a teljes globális keretösszeget ismertetjük, beleértve az EGAA-hoz kapcsolódó kiadásokat is.

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	91 207	638 448
Egyéb igazgatási kiadások	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	5 073	35 514
Részösszeg – a többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	96 280	673 962

DG SANTE

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	1 435	1 435	1 435	1 435	1 435	1 435	1 435	10 045
Egyéb igazgatási kiadások	0 108	0 108	0 108	0 108	0 108	0 108	0 108	0 756
Részösszeg – a többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE	1 543	1 543	1 543	1 543	1 543	1 543	1 543	10 801

ÖSSZESEN

A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE								
Humán erőforrás	92 642	92 642	92 642	92 642	92 642	92 642	92 642	648 493
Egyéb igazgatási kiadások	5 181	5 181	5 181	5 181	5 181	5 181	5 181	36 270
Részösszeg – a többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETE	97 823	97 823	97 823	97 823	97 823	97 823	97 823	684 763

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
----	------	------	------	------	------	------	------	----------

ÖSSZESEN

A többéves pénzügyi keret³⁸ 7. FEJEZETÉN kívül								
Humánerőforrás								
Egyéb adminisztrációs kiadás	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	63 350
Részösszeg a többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉN kívül	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	9 050	63 350

ÖSSZESEN	106 873	106 873	106 873	106 873	106 873	106 873	106 873	748 113
-----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

A humánerőforrással és más igazgatási kiadásokkal kapcsolatos előirányzat-igényeket az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt előirányzatokkal és/vagy az adott főigazgatóságon belüli átcsoportosítással kell teljesíteni. A források adott esetben a költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

Az ESZA+ megosztott irányítás alá tartozó részéhez rendelt előirányzatokat a közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) pénzügyi kimutatása tartalmazza részletesen

³⁸

Technikai és/vagy igazgatási segítségnyújtás, valamint uniós programok és/vagy intézkedések végrehajtásához biztosított támogatási kiadások (korábban: BA-tételek), közvetett kutatás, közvetlen kutatás.

3.2.2.1. Becsült humánerőforrás-szükségletek

- ☐ A javaslat/kezdeményezés nem igényel humánerőforrást.
- ☒ A javaslat/kezdeményezés az alábbi humánerőforrás-igénnyel jár:

A becsléseket teljes munkaidős egyenértékben kell kifejezni

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• A létszámtervben szereplő álláshelyek (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
DG EMPL							
A központban és a bizottsági képviselőket	599	599	599	599	599	599	599
a küldöttségeknél	0	0	0	0	0	0	0
A kutatásban	0	0	0	0	0	0	0
DG SANTE							
A központban és a bizottsági képviselőket	9	9	9	9	9	9	9
a küldöttségeknél	0	0	0	0	0	0	0
A kutatásban	0	0	0	0	0	0	0
A létszámtervben szereplő álláshelyek ÖSSZESEN (tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak)							
A központban és a bizottsági képviselőket	608	608	608	608	608	608	608
a küldöttségeknél	0	0	0	0	0	0	0
A kutatásban	0	0	0	0	0	0	0
• Külső munkatársak (teljes munkaidős egyenértékben) – AC, AL, END, INT és JED ³⁹							
7. fejezet							
FOGLALKOZTATÁSI Főigazgatóság (DG EMPL)							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban	71	71	71	71	71	71
	- a küldöttségeknél	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
A programkeretből finanszírozva ⁴⁰	- a központban						
	- a küldöttségeknél	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
DG SANTE							
A többéves pénzügyi keret 7. FEJEZETÉBE bele nem tartozó előirányzatokból finanszírozva	- a központban	2	2	2	2	2	2
	- a küldöttségeknél	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
A programkeretből finanszírozva ⁴¹	- a központban	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	- a	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

³⁹ AC=szerződéses alkalmazott; AL=helyi alkalmazott; END=kirendelt nemzeti szakértő; INT=kölcsönmunkaerő (átmeneti alkalmazott); JPD=küldöttségi pályakezdő szakértő.

⁴⁰ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

	küldöttségeknél							
A kutatásban		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Egyéb (nevezze meg)		n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
ÖSSZES külső munkatárs (teljes munkaidős egyenértékben)		73	73	73	73	73	73	73
MINDÖSSZESEN		681	681	681	681	681	681	681

A humánerőforrás-igényeknek az adott főigazgatóság rendelkezésére álló, az intézkedés irányításához rendelt és/vagy az adott főigazgatóságon belül átcsoportosított személyzettel kell eleget tenni. A források adott esetben a meglévő költségvetési korlátok betartása mellett kiegészíthetők az éves elosztási eljárás keretében az irányító főigazgatósághoz rendelt további juttatásokkal.

Az elvégzendő feladatok leírása:

Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak	Programirányítás, finanszírozás és ellenőrzés
Külső munkatársak	Programirányítás, finanszírozás és ellenőrzés

⁴¹ Az operatív előirányzatokból finanszírozott külső munkatársakra vonatkozó részleges felső határérték (korábban: BA-tételek).

3.2.3. Harmadik felek részvétele a finanszírozásban

A javaslat/kezdemenyezés

- ☒ nem irányoz elő harmadik felek általi társfinanszírozást.
- ☐ előirányoz harmadik felek általi társfinanszírozást az alábbi becslések szerint:

előirányzatok, millió EUR (három tizedesjegyig)

Év	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ÖSSZESEN
EGT/EFTA	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Tagjelölt országok	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Harmadik országok, többek között szomszédos országok	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Társfinanszírozott előirányzatok ÖSSZESEN	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. A bevételre gyakorolt becsült hatás

- ☒ A javaslatnak/kezdemenyezésnek nincs pénzügyi hatása a bevételre.
- ☐ A javaslatnak/kezdemenyezésnek van pénzügyi hatása – a bevételre gyakorolt hatása a következő:
- ☐ a javaslat a saját forrásokra gyakorol hatást
- ☐ a javaslat más bevételre gyakorol hatást

kérjük adja meg, hogy a bevétel költségvetési tételhez van-e rendelve ☐

millió EUR (három tizedesjegyig)

Bevételi költségvetési tétel:	A javaslat/kezdemenyezés hatása ⁴²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
... jogcímcsoport							

A címzett bevételek esetében tüntesse fel az érintett kiadáshoz tartozó költségvetési tétel(ek)e)t.

[...]

Egyéb megjegyzések (pl. a bevételre gyakorolt hatás számítására használt módszer/képlet vagy egyéb más információ).

[...]

⁴²

A tradicionális saját források (vámok, cukorilletékek) tekintetében nettó összegeket, vagyis a 20 %-kal (beszedési költségek) csökkentett bruttó összegeket kell megadni.